AVUSTRALYA'DA ELELE

YIL 6. SAYI 28

TEMMUZ - ARALIK 1998

AVUSTRALYA BATI TRAKYA TÜRKLERİ

HAYATTA EN HAKİKİ MÜRŞİT İLİMDİR. M. Kemal ATATÜRK

Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır
Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar olacaktır.

ATATÜRK

Avustralya Batı Trakya Türkleri Cumhuriyetimizin 75. yılını coşkuyla kutladı

Melbourne Başkonsolosumuz Sayın Deniz Özmen 25 Temmuz 1998 de hazırladığımız 'Geçmişten Günümüze Batı Trakya' Kültür Günümüze şeref verdiler (önde soldan ikinci)

Saygı Değer Türk Toplumu

Bu dergi Avustralya Batı Trakya Türkleri Derneği, ona bağlı Eğitim kolu - Okul, Basın ve Yayın kolu, Gençlik kolu ve Batı Trakya Türk Kadınlar Derneği'nin ortak ürünüdür.

Sizlere hizmet için kurulmuş olan BASIN ve YAYIN Kolu'na destek vermek her Batı Trakyalı Türk'ün vazifesidir. Bu dergi şahsen kimseye ait olmadığı gibi, hepimizin ortak yayınıdır. Sizlerden gelen mektup, hikâye, fıkra, şiir v.s yazılarınız bu derginin devamını sağlıyacaktır.

Göndereceğiniz yazı veya fotoğrafların altına isminizi yazmanızı rica ediyoruz.

Not:

Sizlerden gelecek yazıların, eğitici ve öğretici olmasını diliyoruz. Yapıcı, eleştirici ve takdire her zaman açığız. Yazılan her yazının sorumluluğu, bu dergiye değil, yazı sahibine aittir.

Fiyatı: Üç Dolardır

YAZILARINIZI BASIN VE YAYIN KOLUMUZA GÖNDERİNİZ

Teşekkürler

Yazışma adresi:
A.B.T.T.D. Elele Dergisi
16 Kent Street
Prahran VIC 3181
Melbourne, AUSTRALIA
Tel: (03) 9510 4889 Fax: (03) 9510 2417

Dergiyi hazırlayanlar
Yazıların incelenmesi: Nadir Celil, Memet İmam-Hüseyin
Baskıya hazırlayanlar: Sihem İmam-Hüseyin, Feriha Reşitoğlu
Bilgisayara geçiren: Sihem İmam-Hüseyin
Kapak: Sihem ve Memet İmam-Hüseyin
Radyo Görevlileri
Feriha Reşitoğlu, Salih Reşitoğlu.

Senih $230 x 90

Yazan: Hasan Meyzinoğlu
Melbourne 20 Eylül 1998

GÖÇMENLİK HALİ...

Adam gerinerek yatağında doğruldu; saatine baktı:
"Ooo epey vakit olmuş" dedi. Sonra kalktı, perdeyi yana sürdü, pencereyi açtı. Havada kurşun renkli bulut vardı ve kasvetliydi. Düşündü: Boşuna değilmiş demek uykusuzluğum, yoksa bu kadar geç kalmazdım ben... Uyu, uyu başın yerine gelmiyor. Daha ilk geldiğimiz günlerde bu ülkeye demişlerdi ya ağırdır şu Melbourne'un havası diye... Yurdumun iklimi öyle miydi ya!.. Geç orasını gönül geç, başlama gene...
Elini yüzünü kurularken aynaya uzunca müddet baktı: Yüzünde kırışıklar artmış mıydı? Epeydir dikkat etmemişti. kendi kendine konuştu: "Eee az mı çalıştın, uzun boylu işlerde... Genç de sayılmazsın. Elline merdiven dayadın efendi!"
Karısının yanına sokulduğunu duymadı:
"Kimle konuşuyorsun sen."
Adam şaşkın: "Yahu sen yerden mi bittin?"
"Bu vakit oldu görünmedin de" dedi. "Merak ettim. Cumartesinin tadını çıkardın ama; neme lâzım iyi oldu hafta sonu mesaisinin olmayışı. Birazcık dinlenirsin hiç değilse..."
Karısının işi son bulalı beri adam bir kaç yıldır yalnız çalışmak durumunda kalmıştı. Şu sıralarda hafta sonu mesaileri kesilmişti.
"İyi de elden ağıza ancak ama n'aber" dedi adam.
"Olsun varsın, tasalanma sen; odsuz ocaksız değiliz çok şükür. Hem ne demişler: Az yenmez çok artmazmış."
Adam duygulandı. Karısının kusursuz olduğunu düşündü. İnsan kusursuz olur mu?
"Sen adeta bir meleksin" dedi.
"Evet senin koruyucu meleğinim" dedi kadın.
Halâ güzelliğini yitirmemiş o yüzdeki davetkâr ifadenin cezbesine girmişti adam. Kadın anladı:
"Öpsene!" dedi, işveyle.
"Bizim bildiğimiz, öpülecek yanak dudağa yakın gelir." dedi adam.
Kadın menzile girdi.
"Şimdilik yeter" dedi, sevi dolu bakışlarla, okşayan ellerini kocasının boynundan alırken "Mutfakta annem, çocuklar seni bekliyoruz kahvaltı hazır."
Oturma bölümlü, geniş mutfakta anne ile yetişkin kızı kahvaltı masasına sonşeklini veredursun, kabarık yapağılı, yayvan postekinin üzerinde oturmakta olan tülbentli, şalvarlı yaşlı kadın, kucağında şefkatle tuttuğu dört yaşlarındaki torunuyla, okyanus ötesi iklimler kadar uzak ve de yüreğinin atışları kadar yakın köyünün günde kim bilir kaç kez gidip geldikleri karpuz tarlasından henüz dönmüşler, çocuğun halâ, doyasıya yedikleri gevrek karpuzların kokusunu taşıyan saçlarını okşuyordu.
Adam mutfağa girip de selâm verip selâm aldıktan sonra yaşlı kadının yamacına gelip çömdü:
"Nasılsın anam"
"Şükür Allah'ıma iyiyim kızanım" dedi kadın, oğluna ellerini şefkatle uzatırken.
Adam anasının ellerini kapıp öptü:
"Vefakâr ve de cefakâr anam benim".
Yaşlı kadın, oğlunun başını bağrına kuvvetle bastı ve kokladı:
"Bu sözlerle anana övgü mü düzmek istersin evlât! Anaların buna ihtiyacı yok ki. Bana yakıştırdığın bu sıfatlar, analığın özünde Allah vergisi olarak zaten vardır. Onlarsız ana olunur mu?!. İtaatkâr kızanım benim, n'apeym."

GÖÇMENLİK HALİ .... devamı

"Ben el kızıyım değil mi anne" diye sitem gönderdi gelin, çaydanlığı masaya koyarken.
"Hiç olur mu gelin kızım, senin yireciğimdeki yerin ayrıca... Siz de gelin dizime bakeym."
"Ya ben nineciğim. Leyleğin artığı mıyım?" dedi kız da.
"Gelin dedim e, hamarat kuşum benim."
Bir sevgi yumağı oluşturdular. Tanrıya hoşnut eden bir manzaraydı bu.
Yaşlı ana, bir-ki yıldır romatizmalarından mustaripti. Adam koltukladı anasını kahvaltı masasına doğru:
"Gurbet kuşu anam benim. Senin hakkını nasıl ödeceğiz bakalım? Feda ettin ömrünü gurbet ellerinde, evlat hatırına..."
"Eee n'apalım evlâdım. Onca diller döktüm, dualar ettim, yatıramadım aklınızı. Rahmetli deden derdi ya: Göç geri gelmezmiş zahir."
"Olmadı be ana, sen de gördün, gayret ettik bir kere... Kızı gönderdik anavatanda iyi bir üniversiteye. Dar attı kendini gerisin geriye. Göz göre geleceğini karartamam dedi çıktı işin içinden."
"Bir yılını da kaybetti bu yüzden" dedi gelin. Neyse ki çalışkan çıktı da yavrum, yüzüp yüzüp kuyruğuna getirdi tahsilini gene de, maşallah. Seneye geçerli bir mesleği olacak inşallah."
"Aman anneee!" dedi kız. "Ne o çocuk pehpehler gibi öyle!"
"Insallah" dedi yaşlı kadın. "Hep dualarım iyiliğiniz için. Ancak; söylemesi bile acı, soyunuz karışıp gidecek bu gâvurlukta. Vakit erkenken köyünüze geri dönmek vardı ya, yapamadınız bunu."
"Köyümüz dediğin neresi nine? Orası da gâvurluk değil mi?"
"Orası Garbitrakya!" dedi, nine.
"Yunanistan desene şuna anlaşılsın!" dedi, kız.
"Orada gençler de, masumcuklar da Türkçe konuşup anlaşıyorlar aralarında ama; haberin var mı senin?!. Sizlerse İngilizin diliyle ancak anlaşabiliyorsunuz. Bu İngilizler kurnaz kızanım, kurnaz. Yunan gâvuru gibi değil. Boşuna dememişler: 'Al ile aslan tutulur, güç ile sıçan tutulmaz' diye. Ustaca dilinizi alıyor ağzınızdan.Dil gidince ne kalıyo geriye gayrı?!.
Yaşlı kadının bu sözü kızın bilinç altını silkeledi ve bir sosyoloğun meşhur sözü belleğine düştü: "Aynı dili konuşanlar aynı tarzda düşünürler." Kız ninesinin tamamen haksız olmadığını düşündü. Ona takdirle ve sevecen gözlerle baktı.
Adam, korktuğu ihtimali düşledi, içine kurt düştü:
"Merak etme sen anacım", dedi. "Benim kızım akıllıdır, yüzümüzü kara çıkarmaz. Dilini de korur, aslını neslini de... Bunun için de kendi milletinden başkasına varmaz."
"Babacığım bu nerden çıktı şimdi?"
"Öyle değil mi kızım?"
"Korkuların var değil mi baba?.. Seni anlıyorum. Ancak, 'korkunun ecele faydası yok'. At eteğindeki taşı sen. Ve makul ol. Suya girmişiz babacığım, ıslanmadan kurtulamayız; boğulmamaya çalışalım biz. Bu da ancak moralimizi zinde tutmakla mümkün. Oğlan olsaydım, bu denli korkmayacaktın biliyorum. Bu korkuların senin düşüncenin mahsulü olmadığını da biliyorum. Mensup olduğum etnik grubun bu konudaki anlamsız yaptırımı seni ürküten. Ama başını dik tut sen. Üzerine düşeni fazlasıyle yaptın. Yaptınız demeliyim. Annem de hepiniz. Ben de size lâyık olmaya çalışacağım. Ve de olacağım. Ahlâksızlığa düşüp yüzünüzü yere geçirmeyeceğim. Bir gün evlenirsem, uyuşabileceğim bir adam evladını kendime eş olarak seçeceğim. İnsanları ırk ve soylarına göre değil âhlak ve erdenlerine göre değerlendireceğim.

GÖÇMENLİK HALİ .... devamı

İnsanların iyisi ve kötüsü vardır bence. Ben iyiden yana olacağım. Kültürümüze gelince değerlerimizi yaşatıp tanıtmada güncel yaşantının her aşamasında elimden geleni zaten yapıyorum. Bütün bunları öncelikle sizden öğrendim sonra da aldığım eğitimden. Edindiğim bilgimi usavurdum, doğru buldum, kültür dağarcığıma yerleştirdim."

Adam, son derece duygulu, nemli gözlerle kızına dönük, eli kahvaltı masasındaki çay bardağını kırarcasına yakalamış öyle dururken, deminden beri göz yaşlarını tutamıyan genç kadın, yanındaki sandalyada kocasıyle arasında bulunan kızını bağrına basmış öpüyordu. Annesinin kucağından boşanan çocuk, oğlunun sağındaki sandalyada oturmakta olan yaşlı kadına doğru seğirtirken:

"Nine! Hadi köyümüzde bostana gidelim. Kocaman, kocaman karpuzlar, divlekler keselim. Zincirli çakı da al bana!" diye ünledi.

Kendine göre ivedi bir devinimle yerinden kalkıp arka bahçeye çıkmak üzere küçük torununun elini kavramış olan yaşlı kadının gözlerinden kurtulup yanaklarındaki kıvrımların kuytusunda kaybolan gözyaşlarını kimse göremedi.

Yazan: ***Duran Öz*** - İlahiyatcı, 22 Ağustos 1998

TÜRKLER İÇİN AĞUSTOS AYI ZAFERLERİN ÇOK KAZANILDIĞI AYDIR

Bu yazımda Ağustos ayında Türklerin kazandığı zaferlerden örnekler vererek, tarih bilgisine katkıda bulunmak istiyorum. Her milletin kendi tarihinde önemli günleri, ayları, yılları var. Avustralya'da dünyanın her tarafından gelerek kendi milli günlerini değişik günlerde kutlayan insanlar bunun en güzel örneğidir. Türkler için de Ağustos ayı bizi biz yapan, milletimizi tarihin sayfalarına altın harflerle yazdıran başarılı aydır.

Altı yıldır Avustralya'da bulunuyorum. Her yıl 30 Ağustos Zafer Bayramını coşkuyla, toplumumuzla, öğrencilerimizle birlik ve beraberlik içinde kutluyoruz. Bu sene de aynı coşkuyla Zafer Bayramını 29 Ağustos 1998 Cumartesi günü kutladık. Ayrıca diğer milli bayramları da her yıl kutluyoruz. İçinde bulunduğum toplum bireylerinin bu günlere önem vermelerinden dolayı daima mutluluk duyuyorum. Ağustos ayında perk çok zaferler kazanmışız. Bu zaferlerden biri, Selçuklu hükümdarı Sultan Alparslan'in 26 Ağustos 1071'de kazandığı Malagirt Zaferi sonunda, Anadolu'nun kapılarını Türklere açan, önemli sonuçlar elde edilen, netice itibariyle Türk vatanı haline gelen Malazgirt meydan muharebesidir.

O günden bu güne Anadolu toprakları, zaman zaman düşman saldırılarına maruz kalsa da, ordularımızın "Ya şehit ol ya gazi" ve "Vatan sevgisi imandandır" düsturlarını ölçü alarak savunmasıyla korunmuş ve ilelebet korunacaktır. Son kurtuluş savaşının yapıldığı, İstiklal savaşının kazanıldığı yıllarda Anadolumuz, şairin tabiriyle "Edki dünya, yeni dünya, bütün akvam-ı beşerin üzerimize geldiği, Anadolu yurdunun pay edildiği, ordularımızın dağıtıldığı, tershanelerimizin düşman tarafından işgal edildiği yıllarda, büyük bir tehlike geçirmiş, Türkiye'nin kurucusu büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde, Türk milletinin tarih sahnesinden tamamen silinmek istediği bir dönemde imanından ve asaletinden aldığı güçle milletimiz dünyayı şaşırtan bir bağımsızlık mücadelesi vermiştir.

Kendi menfaatlerinden başka bir şey düşünmeyen güçler vatanımızın her tarafını kendi aralarında paylaşma planları yaparken, Türk milletinin esaret altına alınamıyacak asil bir millet olduğu gerçeğini hesaba katmamışlardır.

Müslüman Türk milleti birbirine kenetlenmek suretiyle Gazi Atatürk'ün önderliğinde ayağa kalkmış, bütün insanlarımız cepheye koşmuş, "Ya iştiklâl ya ölüm" diyerek 30 Ağustos 1922'de eşine az rastlayacağımız bir galibiyetle neticelemiştir.

Pek çok zorluklara katlanarak Büyük Taarruzla kazanılan bu mücadele, son üç asırdan beri bir çok yer kaybeden, nerdeyse Anadolu'yu bile kaybetme tehlikesini yaşayan Müslüman Türk Milleti'nin, emperyalist ülkelere karşı şamar gibi bir cevaptır. Bu mücadele dünyasının pek çok yerlerinde bağımsızlık mücadelesi veren birçok mazlum milletlere de cesaret vermiştir.

Türkler için Ağustos ayı zaferlerin çok kazanıldığı aydır .... devamı

Her yıl tekrarladığımız bu milli bayramlar asil bir millet olduğumuzu çocuklarımıza tekrar tekrar hatırlatarak kolay kolay asimile olacak bir millet olmadığımızı öğretmektir. Dünyada şerefli, asil bir milletin nesli olduğunu çocuklarımız hissetmelidir. Bu hissi okuduğu şiirlerle, tarihi konuşmalarla, film ve tiyatro oyunları ile pekiştirmelidir. Bunun bilincinde olan Batı Trakya toplumu ve Türk insanı milli günleri coşku ile her yıl kutluyor, kutlamaya devam edecek. Avustralya'da asimile olmayacağız, fakat diğer insanlarla uyum içinde mutlu bir şekilde yaşayacağız. Onun için değerli okurlarım gelin kırgınlıkları bir tarafa bırakarak Avustralya'daki sorunlarımıza hep beraber çözüm üretelim. Büyük işlerin insanları olalım.

Yazan: Duran Öz

VATANA HASRET

Otuz yıldır "Vatan" diye ağladık
Her zaman gece gündüz umutlandık
Konuşmalarımızda tekrar ettik tekrarladık
Avustralya'da sorunlarımızı çoğalttık.

Her Türk değer versin vatana
Allah kabul etsin ona destek olana
Anadolu'ya önem verip el uzatana
Avustralya'dan selam saldık hep sana.

Yurt sevgisi inançtan gelir
Her Türk vatanını en değerli bilir
Ona kıymet veren Rabbimiz sevilir
Avustralya'dan sana hep Türk'ten destek gelir.

Avustralya'dan anlatamam vatan sevgisini dostum
Yetmiş iki millet bir arada yaşamaktadır demek kastim
İster yakına sor ister uzağa sor dostum
Avustralya'da yaşayan Türkler seni unutmaz dostum.

GÜLE GÜLE DURAN HOCA

Altı yıldan beri dini ve sosyal konularda bizleri aydınlatan değerli hocamız Duran Öz, Şubat 1999'da Avustralya'da görevinin bitmesi nedeniyle aramızdan ayrılıyor. Elele dergisi ve görevlileri onun yokluğunu her zaman hissedecektir.

Avustralya Batı Trakya Türkleri'nin sesi olan Elele'de önemli konularla ilgili yazıları devamlı olarak yayınlandı.

Türkiye'ye döndüğünde, bizleri unutmayacağını ve Elele'de yayınlanması için yazılarını göndereceğinden eminiz.

Duran Hocamız bizimle okadar kaynaştı ki altı yılda bizim Batı Trakya şivesini de kaptı. Güle güle gidin değerli Hocamız.

Sizleri yaptığınız güzel şeylerle anacağız. İlerdeki hayatınızda sağlıklar ve üstün başarılar dileriz.

Elele görevlileri

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BATI TRAKYA KÜLTÜR GÜNÜ - 25 Temmuz 1998

Derneğimizin Basın Yayın Kolu tarafından hazırlanan bu gün, başta dernek idarecilerimiz, ona bağlı kollar ve değerli halkımızın destek ve katılımıyla çok başarılı geçti. Günün hazırlanmasındaki maksad, Batı Trakyamızın 1362 den günümüze kadar geçirdiği devreler ve bugünkü Yunan idaresinin bizler için neler düşünüp yaptığını dile getirmekti.

Melbourne Başkonsolosumuz sayın Deniz Özmen'in Batı Trakya tarihini ve bugünkü durumunu anlatan konuşması çok aydınlatıcıydı. Sağolsunlar.

Duvarlara asılan fotoğraflar da olayları açık şekilde sergiliyordu.

Ayrıca Feriha Reşitoğlu'nun yazdığı "Gurbete Gidiş" piyesini seyrederken hepimiz buraya gelmek için karar verdiğimizde, ana-babamızın tepkilerini, buraya geldikten sonra geçirdiğimiz değişimler çok açık şekilde anlatılıyordu.

Piyesin oyuncuları o günleri yaşamış baba rolünde Ahmet Hüseyin (dernek başkanımız), ana rolünde hanımı Fatma Hüseyin'in sergiledikleri oyuna hepimiz hayran kaldık. Onların oğlu 'Hasan' ve gelini 'Hayriye' rolünde oynayanlar burada doğmuş gençlerimiz Seymur Fırıncıoğlu ve Yasemin Memiş, genç aile hayatını çok güzel canlandırdılar. Yusuf Sali ve Arelya Sali bu genç ailenin çocukları rolünde oynadılar.

Bu gün için toplanıp halka sunulan bilgileri aşağıda bulabilirsiniz.

Sihem ve Memet İmam-Hüseyin

GÜNÜN PROGRAMI Sunucu: ***Salih Reşitoğlu***

Saat		
1.30	Açılış - İstıklâl marşı, saygı duruşu	
1.35	Günün anlam ve önemi	Feriha Reşitoğlu
	Trakyam şiiri	Nesrin Mehmetoğlu
1.40	Konuşmacı - T.C. Melb. Başkonsolosu	Deniz Özmen
	Azınlık şiiri	Perihan Hacıoğlu
1.50	Lozana kadar Batı Trakya tarihi	Memet İmam-Hüseyin
	Yarınlar Sizin Olacak şiiri	Yıldız Güler
2.00	Lozan'dan Günümüze Batı Trakya	Nadir Celil
	Çağrı şiiri	Ayşe Abdurrahman
2.10	Batı Trakya'nın sorunları ve göç	Ayşe Aday
	Göç şiiri	Nazlı Öngören
2.15	Tiyatro - Gurbete Gidiş Yazan: Feriha Reşitoğlu	Fatma ve Ahmet Hüseyin, Seymur Fırıncıoğlu, Yasemin Memiş
3.00	Batı Trakyalım şiiri	Kevser Reşitoğlu
	Batı Trakya şiiri	Tamer Reşitoğlu
	Çocuk korosundan türküler	Eğitim kolu
3.20	Avustralya'da dernekleşme faaliyetleri	Sihem İmam-Hüseyin
3.35	Dernek yönetimi ve kollarının tanıtımı	
	- Dernek yönetimi	Ahmet Hüseyin
	- Kadınlar derneği	Rukiye İbrahim
	- Eğitim kolu	İsmail Güler
	- Basın ve Yayın kolu	Feriha Reşitoğlu
	- Gençlik kolu	Sebahat İbrahim
	- Müzik kolu	Nadir Celil
3.55	Büyükler korosundan şarkılar, türküler	Müzik kolu
4.30	Batı Trakya filmi - büyük ekranda gösterimi	Tolga İmam-Housein
4.50	Bilet çekilişleri	
5.15	Kapanış	

Hazırlayan: Hasan Meyzinoğlu
Konuşmacı: *Memet İmam-Huseyin*

BATI TRAKYA TÜRKLERİ'NİN TARİHSEL GEÇMİŞİNE (Lozan'a kadar) ÖZET BİR BAKIŞ

Trakya adını, M.Ö. 2000 ile 1200 yılları arasında bölgede yaşamış olan Trak kabilelerinden almıştır. Trakya, Lozan Barış konferansına kadar hiç bir zanan tam bir Yunan egemenliğinde kalmamıştır.
Yunanlıların Trak kabileleriyle devamlı surette çatıştığını Yunan tarihçileri eserlerinde açıkca belirtiyorlar. Bu sürekli çatışma Osmanlılar'ın 1362 de bölgeye gelmelerinden sonra son bulmuştur. Bu tarihten itibaren Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelenler, yerli halkla kaynaşmış. Ayrıca Balkan Savaşları sırasında Romanya ve Bulgaristan'dan göç edenlerle Türk nufusun daha da arttığını belirtmeliyiz. Trakya bir bütün olarak 1878 e kadar Türklerin elinde kaldı. Bu tarihteki Osmanlı-Rus savaşı, Osmanlı'nın yenilgisiyle sonuçlanınca Ayastefanos (bu günkü Yeşilköy) Antlaşmasıyle 4 milyona yakın Türk, Bulgar ve Rus zulmüne terk edilmiş oluyordu.

Rodop ve diğer Rumeli bölgelerinin Türkleri bu antlaşmaya tepki gösterdi. Hemen Abdullah Efendi ve Hacı Halil Efendi tarafından derlenen genellikle Trakyalı olan 30 milletvekiliyle 100 köy meclis üyesinin imzalarını taşıyan 110 sahifelik muhtıra, devrin padişahı II Abdülhamit'e ve İngiltere'nin İstanbul Başkonsolosuna gönderildi. Bu muhtırada özetle, yabancı egemenliğini katıyetle kabul etmiyeceklerini, Çar ordularına karşı canları pahasına savaşacaklarını, bunun için silâh ve cephane istediklerini belirtmekteydiler. Bu kahramanca girişime karşı Padişah ne yazık ki hiç bir şey yapmazken Rodop Türkleri, mücadelelerini daha düzenli ve etkin kılabilmak için Osmanlı tarihinde ilk "Türk Muvakkat (geçici) Hükümeti"ni kurdular.

"Rodop Türk Muvakkat Hükümeti" Rumeli vilayetine bağlı Sultanyeri kazasının Karatarla köyünde 4 Mart 1878 kuruldu. Rodoplarda İstilacılara karşı çetin savaşlarla sekiz yıl direnen bu hükümet, ne yazık ki, yine Osmanlı Padişahı tarafından 20 Nisan 1886 da fesedildi. O günkü İstanbul Hükümeti'nin teslimiyetçi politikası, Rodoplu Türklerin güçlerinin tükenmesi, bulaşıcı bir hastalığın baş göstermesi, ayrıca yetenekli bir liderin bulunamayışı yenilgiyi kaçınılmaz kılmıştı.
Bulgar Komitecileri yıllarca Türk varlığına karşı inanilmaz bir baskı ve tererün yanısıra insanlık dışı katliamlara girişmişlerdi. Ve derken ... Balkan Savaşları geldi çattı.

Birinci Balkan Savaşında Osmanlı ordusunun Çatalcada yenilmesiyle Trakya, Balkanlı Müttefiklerin eline geçti. 30 Mayıs 1913 Londra Barış Konferansı ile Batı Trakya, Bulgaristana bırakıldı. İşgalci müttefikler savaş ganimeti konusunda anlaşamayınca kendi aralarında savaşa tutuştular. Osmanlı orduları bundan yararlanarak 23 Temmuz 1913 te Edirneyi kurtardılar. Osmanlı ordusu, Batılı ülkelerle yaptığı anlaşma gereğince daha ileriye gidemiyordu.
Ancak Bulgar çetelerinin Batı Trakya'da girişmiş oldukları zulüm haberleri yürekler acısıydı. Kolordu Kurmay Başkanı Enver Paşa onayıyla "Umum Çeteler Kumandanı" Kuşçubaşı Eşref Bey komutasında 116 kişilik bir birlik, bölgeye gönderildi. Kısa zamanda destansı bir başarıyla, İstanbul'un yarım ağızla da olsa "Artık durunuz!" telgrafina rağmen durmayan birlik Batı Trakyayı baştan başa işgal etti.
31 Ağustos 1913 te Gümülcüneye giren birlikler, "Batı Trakya Muhtar Türk Cumhuriyetini" kurdular.

Başına, Reisi Cumhur olarak Dersiâm Hafiz Salih Efendi'nin getirildiği ve tarihte ilk Türk Cumhuriyeti diye anılabilecek bir girişime dönüşecek olan bu hükümetin üyeleri, Batı Trakya ileri gelenlerinden oluşuyordu. Fakat tabii gerçek güç, İttihat ve Terakki'nin Batı Trakya işlerini yöneten Süleyman Askeri Beyin elindeydi. Bu hükümeti Bulgar ve Yunanlılar tanıdıklarını bildirdiler. Bu devletin kuruluşundan Balkanlı Hristiyan devletlerden ziyade İstabbul'u telaşlandırdı. Osmanlı başkumandanlığı derhal Trakya'yı boşaltma emri verdi. Batı Trakya yöneticileri İstanbul ile maddi ilişkilerini kestiler. Yunanlılar kendilerine 2 Ekim 1913 te Dedeağaç ve limanını teslim edince de "Garbi Trakya Hükümeti Müstakilesi"ni ilan ettiler.

Bağımsız Cumhuriyetin yeşil-beyaz-siyah rekler üzerine ay ve üç yıldızlı bayrağı, resmi binalara çekildi. Yeni Cumhuriyet 29 bin askeri silah altına aldı. Bütçe tasarısı yapmaya girişti. Pul çıkardı. Sesini Avrupa'ya duyurabilmek için bir resmi Batı Trakya ajansı kurdurdu. Fransızca ve Türkçe olarak İndependant (Bağımsız) adlı bir gazete çıkarmaya girişti.

BATI TRAKYA TÜRK CUMHURİYETİ'NİN MİLLİ MARŞI

Ey Batı Trakya'lı âsil Türk çocuğu ne mutlu sana;
Sen hayat verdin kanınla milli kurtuluş savaşına;
Yüce kahramanlığın nakşedildi cihanın her yanına;
Selâm duruyor milletler senin bu milli bayrağına.
Bastığın şu yerler senin şanlı şehitlerinle dolu;
Düşmanlar tâciz edemez yüce kahramanların ruhunu;

Şanlı şehidlerin sarılmış kurtuluş bayrağına;
Bu ne ulvi şereftir gömülmek ecdad toprağına;
Yurtta hürriyetin, istiklalin rüzgârı esiyor;
Kahraman mücahitler şu pis esareti deviriyor;
Bu şanlı milli istiklal savaşından asla dönülmez!
Karşımıza çelik ordular da çıksa, bizi ürkütemez!

Biz; milli istiklâl için Meriç'i, Karasu'yu aştık;
Bütün müstevlileri ezerek, yenerek hedefe ulaştık;
Balkan'larda şanlı bir cumhuriyet çığırını açtık;
İlk defa hürriyet fikrinin meş'alesini biz yaktık;
Bu bayrak dalganalacak, cumhuriyet yaşayacak!.
Karşımızdaki düşmanlar bizden ürküp kaçacak!.

Binlerce yıl hür yaşayan bir milletin torunlarıyız;
Şu steplerin kurd'u, arslan'ı göklerin kartalıyız;
Mücahidlerin hamlesi her zaman fırtınaları andırın;
Savaşta heybetimizin dehşetinden düşmanlar bayılır;
Batı Trakya cumhuriyeti yaşayacak, yaşayacak!.
Terakkimizin karşısında milletler şaşıracak!.

Ey şirin Batı Trakya!. İşte nihayet esaretten kurtuldun;
Ey düşmanlar!. Sanmayın ki savaşlardan bu millet yorgun;
Cumhuriyetin yüce bayrağı her an bu yurtta dalgalanacak;
Şu bütün Batı Trakyalılar kıyamete kadar hür yaşayacak!..

Batı Trakya Genel Kurmay Başkanı Piyade Kurmay Binbaşı
Süleyman Askeri
Dedeağaç, 3 Eylül 1913, Batı Trakya

Bütün bunlar olurken bir yandan büyük devletler İstanbul'u sıkıştırıyor ve Rus tehlikesinden söz ediyorlardı. Sonunda 29 Eylül 1913 te imzalanan İstanbul Antlaşması Batı Trakyayı tümüyle Bulgaristana bıraktı. Böylece tarihteki bu "İlk Türk Cumhuriyeti" 25 Ekim 1913 te 57-58 günlük siyasi yaşamından sonra tarih sahnesinden silindi.
Batı Trakya, Bulgar işgalinde iki yıl kan ağladı. Komiteciler yüzlerce türkü öldürdüler. Bu tarihlerde Selanik'i paylaşamayan bulgaristan ile Yunanistan savaşa tutuşunca durumu fırsat bilen Türkler kurtulma çabalarını hızlandırdılar. 30 Temmuz 1915 tarihinde Drama'nın Radalyos köyünde, piyade yüzbaşı Fuat Balkan, Şakir Zümre ve Cevat Beylerin liderliğinde "Batı Trakya Kurtuluş Komitesi"nin Cunta Hükümeti oluştu. Bu yönetim, I. Dünya savaşına katılan Osmanlı Devleti tarafından kabul edildi. Bu Türk Cunta Hükümetinin egemen olduğu alan 19 bin kilometre kare olup, 320 bin nüfusa sahipti. İskeçe, Kavala, Drama, Nevrekop ve Serez olmak üzere mülki dokuz müfettişliğe ayrılıyordu. Batı Trakya II. Cunta yönetiminin askeri gücü 30 bin kadar olup I. Dünya Savaşı sırasında Galiçya cephesinde Osmanlı ordusunun 15. Kolordusunda 18 bin Batı Trakyalı asker yer alıyordu.

Bu arada Yunanlılar Batı Trakya'ya ilk saldırılarını yaptılar. Yunan 4. Kolordu Orgeneral Pangolos'un (bugünkü Yunanistan dışişleri bakanı ateşli dostumuzun! (dedesi) komutasında Piravuşta, Kavala ve Drama bölgelerine saldırdı. Piyade yüzbaşı Fuat Balkan'nın Sarı Şabanlı Üç Milis Taburu Yunan saldırgan kuvvetlerini yenerek esir aldı.
II. Cunta yönetimi zaman zaman Bulgar Hükümetinden de destek gördü. Ancak Osmanlı yönetiminin Balkanlardaki Jeopolitik ve Jeoetnik durumu gereğince değerlendirmeyişi ve bölgeye vali olarak atadığı Abdülkerim Paşayı 27 Eylül 1917 de geri çekişiyle II. Cunta Hükümeti kendi varlığını fesetti. Böylece yıllardır beslenen ümitler bir daha boşa çıkmış oldu.

Bu arada Osmanlı İmparatorluğu I. Dünya Savaşından sonra kendi kendine düşmüştü. Bunu göz önüne alan Trakyalı ileri gelenler, İstanbuldaki Fransız işgal komutanına bir muhtıra sundular ve Fransız devletinin gözetimi altında "Otonom bir devletin oluşturulması" isteklerini belirttiler.
Batı Trakya, müttefik Fransız kuvvetleri işgali altındaydı. Bir generalin başkanlığında 17 Ekim 1919 "Müttefikler arası Trakya Hükümeti" kuruldu.

Yunan başbakanı Venizelos, elinden geleni yapıp Fransa'nin desteğini sağladı. Batı Trakyadaki nüfusun yüzde seksenbeşi Türk olmasına rağmen itilâf devletlerinin de desteğiyle Yunanistan'ın 75 bin Osmanlı lirası harcıyarak bir çok çiftlik beyini satın alması ve referandum sonuçlarının değiştirilmesi bu Türk Hükümeti de 23 Mayıs 1920 de sona erdi.

Yunanistana ilhak kararı Türkler tarafından rededildi. Türk Kurtuluş Savaşı Yunanlıların yenilgisiyle sonuçlanırken Batı Trakyalı bağımsızlık yanlısı Türkler, Yunanlıların Bulgarlardan daha zalim davranacaklarını hesaplıyarak; 25 Mayıs 1920 de Gümülcüne'nin Hemetli belediyesinde "Batı Trakya Ulusal Hükümeti"ni kurdular.
Bölgenin Yunanistan tarafından işgalinin tamamlanmasından üç gün sonra Peştereli Tevfik Bey başkanlığında Bulgarların da katılmasıyla kurulan bu hükümetin aynı zamanda İttihat ve Terakki'nin girişimiyle olduğunu da söylemeliyiz. Varlığını,

24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşmasının imzalanmasına kadar sürdüren bu hükümet, hem Avrupa başkentlerine heyetler göndererek siyasal faaliyetlerde bulunmuş, hem de çete savaşlarıyle Yunan kuvvetlerine ağır darbeler indirerek Anadolu Kurtuluş savaşına da az çok yardımda bulunmuşlardır.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız yıllarca süren kurtuluş çabaları, yaşanan aktif siyasal ve askeri mücadeleler, Batı Trakyamızın kurtuluşuna yetmemiştir. En güvenilir kaynaklardan anlaşılmaktadır ki; lider eksikliği ve eğitim imkânlarından uzak bırakılmış, her şeyi devletten bekleyiş, tarihin böyle yazılmasında en büyük etkendir. Atatürk, "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" demedi boşuna. Bir başka bilim adamı da "Bir ülkenin geleceği, o ülkenin göreceği eğitime bağlıdır" diyordu.

Lozan Konferansının başlamasıyle Türkiyeden gelen silah yardımı durmuştu ve Batı Trakya sorunu, artık bütün Türkiyeyi ilgilendiren daha geniş dengelerin içinde ele alınmak zorundaydı.

Kurtuluş için bu kadar mücadele veren Batı Trakyalı, Koca Mustafa Kemal'ı kalbinde taşımasın da, kimi taşısın.

Hazırlayan/Konuşmacı: Nadir Celil

LOZAN ANTLAŞMASI VE LOZANDAN GÜNÜMÜZE BATI TRAKYA

Bilindiği gibi Lozan Antlaşması, milli bütünlüğümüzü bütün dünyaya kabul ettiren bir antlaşmadır. Bu antlaşma sayesinde düşmanların parçalamak için can attığı ana yurdumuz Türkiye hür, bağımsız bir devlet hüvüyetini kazanmış, dünya milletleri arasında lâyık olduğu yeri almıştır. Kurtuluş savaşı sonunda M. Kemal'ın kumandası altındaki Türk ordusunun düşmanları bozguna uğratması üzerine savaşın kesilmesi için "Mudanya Mütarekesi" imzalanmıştı. Bu mütarekenin imzalanmasından 15 gün sonra 28 Ekim 1922'de müttefikler bizi bir antlaşmaya çağırdılar. Ankara hükümeti bu teklifi kabul etti ve İsviçre'nin Lozan şehrinde 22 Kasım 1922'de konferans başladı. Konferansa Türkiye'den başka İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan, Japonya ve Bulgaristan, Romanya, Rusya katıldı. Konferansa giden Türk heyeti İsmet İnönü'nün başkanlığındaydı. İngiltere'yi Lord Curzon, İtalya'yı Mussolini, Yunanistan'ı Venizelos, Fransa'yı da Raymond Poincare temsil ediyordu.

CONFERANSIN ANA KONULARI

Üç mesele konferansın en önemli konusunu teşkil ediyordu:

1. Türk - Yunan barışının esaslarını tesbit etmek
2. Osmanlı Devletinin artık tarihe karıştığını, onun yerine Türk Devletinin olduğunu kabul etmek
3. Osmanlılar zamanında yabancılara verilen hakların kaldırılması.

Topraklarımızın dokunulmazlığı, Türkiye'nin kayıtsız şartsız olarak bağımsızlığının tanınması.
Batılılar için kabul edilmesi oldukca güç olan şartlarımız bazı anlaşmazlıkların çıkmasına yol açtı, 4 Şubat 1923'te görüşmeler kesildi, 23 Nisan'da yeniden başladı. Bu defa İngiliz, İtalyan, Fransız delegeleri değişmişti. Uzun tartışmalardan sonra, istediğimiz esasların kabul edilmesi üzerine, 24 Temmuz 1923'te antlaşma imzalandı.
Lozan antlaşmasının başlıca hükümleri Türk-Yunan münasebetlerini düzenlemeyi hedef tutmuştu.

1. Buna göre: Trakya sınırı, Karaağaç da bizde olmak üzere Meriç nehri hattı sınır kabul edilmiştir. Yunanlılar'ın yurdumuzda hiç bir iddiaları olmayacağı gibi Bozca adayı, İmroz'u bize bırakıyordu. Buna karşılık Midilli, Sakız, Sisan Yunanistan'a bırakılıyor, yalnız askersiz hale getirilmesi şart koşuluyordu. Batı Trakyadaki Türkler ve İstanbuldaki Rumlar hariç olmak üzere, Türkiyedeki Rumlar, Yunanistandaki Türkler mübadele edileceklerdi.
2. İzmir bölgesi de kayıtsız şartsız bugün olduğu gibi sınırlarımız içine alınmıştır
3. Suriye sınırı da 20 Ekim 1921 tarihli Ankara antlaşmasındaki sınır olduğu gibi bırakılmıştır. Doğuda Ermenistan meselesi halledilmiş, sınırlarımız bugünkü halini almıştır.

Bunlardan başka, boğazlar bölgesi müttefik devletlerin egemenliğinden kurtulup Türkiye'nin egemenliğine bırakılmıştır. Ayrıca Lozan Antlaşmasında "Kapitülasyonlar (Osmanlı İmparatorluğu zamanında bazı Avrupa devletlerine verilen haklar) da kaldırıldı.
Öte yandan, Sevres Antlaşması Türkiye'ye yalnız jandarmalardan ibaret 50 bin kişilik bir ordu kurabilme hakkını tanıyordu. Lozan Antlaşması bu kayıdı da kaldırdı. Velhasıl Türkiye'nin tam manasıyle bağımsız bir millet olduğu kabul edildi.

24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan antlaşmasıyle Batı Trakya artık Yunanistan'ın bir parçası oldu. Bizler de Yunanistan'ın kuzey doğusunda Batı Trakya bölgesinde yaşayan Müslüman-Türk azınlığı olarak, İstanbuldaki Rum azınlığına karşı Yunanistan'a emanet edildik. Yalnız, Batı Trakya Türk toplumunun hakları yani kendi dil, din ve kültürünü devam ettirmesi Lozan antlaşmasının 37 den 45 e kadar olan maddelerinde garanti altına alınmış ve Yunan hükümetinin de bu maddelere saygı göstermesi de teyid edilmiştir.

Lozan antlaşmasıyle Batı Trakyadaki Müslüman-Türk azınlığının hakları güvence altına alındıysa da uygulamada tüm bu haklar sadece ve sadece kâyıt üzerinde kalmıştır. Batı Trakya Türk toplumunun uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan hakları ne yazık ki Yunan hükümeti tarafından sistemli bir politika sonucu ortadan kaldırıldı. Müslüman-Türk azınlık statüsünün Lozan'a dayalı hak ve hukuku pervasızca çiğnendi. Yunanistanda azınlık olan bir Türk toplumunun varlığı inkâr edildi. Eğitim, vakıf malları, dil, din konuları gibi Lozanla güvence altına alınan haklar Yunan emperyalizminin ve fanatizimin hedefi oldu. Türk-Yunan ilişkilerinin en dostane dönemlerinde bile Batı Trakyadaki Türk toplumunun eritilmesi, insan haklarının çiğnenmesi sinsi sinsi devam ettirildi. Bizlere insanlık dışı birçok baskı ve haksızlıklar uygulanmaya başlatıldı. Topraklarımız zorla ellerimizden alındı. Mezarlarımız, camilerimiz tahrip edildi. Yunan hükümeti insanlık dışı her türlü muameleleri bizlere reva gördü. Dinimize tecavüz etti, milliyetimizi inkâr etti.

En değerli varlığımız olan evlatlarımızı cahil bırakmak gayesiyle okullarımızı öğretmensiz ve kitapsız bıraktı. Tüm demokratik ve insanlık haklarımız gasp edildi.

Fakat şu unutulmasın ki; Yunan hükümetinin bütün bu uygulamaları Batı Trakya Türk toplumunun cesaretini, yaşam azmini, dinine ve milliyetine olan bağlılığını zerre kadar azaltmadı, aksine daha da güçleştirdi. Şimdi de Yunan hükümeti tutturmuş; "Yunanistan'da Türk yoktur, mevcut azınlığa da baskı yapılmamaktadır" diyerek gerçek kimliğimizi inkâr etmektedir. Yunan hükümeti istediği kadar "Batı Trakya'da Türk azınlığı yoktur" desin. Bugün Batı Trakya'da, nufusu 150 bini bulan bir Türk azınlığı yaşamaktadır. Eğer Yunan hükümeti, Lozan antlaşmasından bu yana bizlerin azınlık haklarına saygılı davransaydı, bugün Batı Trakya'da yaşayan Türk azınlığının nüfusu 600 binin civarında olacaktı. Uygulanan baskılar sonucu Türkiye'ye, Amerika'ya, Avrupa'ya ve Avustralya'ya göç etmeye zorlanmışlardır.

Batı Trakya Türk toplumu, Yunan yönetiminin uyguladığı anti- demokratik baskılar nedeniyle üçe hatta dörde bölünmüştür.

1. Batı Trakya'da yaşam mücadelesi veren soydaşlarımız
2. Memleketimiz Batı Trakya'dan göç eden soydaşlarımız
3. Ekonomik baskılar nedeniyle Avrupa ülkelerinde ve Avustralya'da göçmen işçi olarak çalışan soydaşlarımız

Bir de Yunanistan'ın bazı bölgelerinde işçi olarak çalışan soydaşlarımız.

Yunan yönetimi Batı Trakya Türk toplumuna dört çeşit baskı uygulamaktadır:

1. Ekonomik baskılar
2. Kültürel baskılar
3. Siyasi baskılar
4. Dini baskılar

Bir de bunlara asimilasyon yani kendi içinde bizleri eritme, kendine benzetme politikasını ekleyebiliriz.
Eğer Yunan devleti, bu azınlığa hoşgörü ile yaklaşmış olsa, ona bağrına basmış olsa, Batı Trakya Yunanistan'in en asayışlı, en keyifli bir yöresi olurdu. Yunan-Türk mozağinin Avrupa için örnek kabul edilecek bir dokusu gözler önüne serildi.

Hazırlayan/Konuşmacı: Ayşe Aday

BATI TRAKYA'NIN BUGÜNKÜ DURUMU

Biz Avustralya'da yaşayan Batı Trakya Türkleri Avustralya'ya başlıca ekonomik nedenlerden dolayı göç ettik. Gayemiz çok para kazanıp iki yıl içinde vatanımıza dönmekti. Yunan yönetiminin uyguladığı anti-demokratik baskılar Batı Trakya azınlığını dağıtmada başarılı oluyor sanırım. Çünkü bakın hala buradayız. Görüyoruz ki, Batı Trakya Türk toplumu Yunan yönetiminin uyguladığı baskılar nedeniyle dünyanın çeşitli ülkelerine göç etmiştir ve de etmektedir.

BATI TRAKYA'NIN BUGÜNKÜ DURUMU ... devamı .

Yunan makamları, Batı Trakya Türkleri'nin uyanış ve hak arayış sürecini durdurmak, Türkiye ile ilişkilerini ve Türk toplumu içinde gelişmesini engellemek amacıyla geçmişte aldığı önlemlere her geçen gün yenilerini katmayı sürdürüyor.

1995 yılında yapılan araştırmalara göre Batı Trakya'da eğitim felç olmuştur. 244 ilkokul, iki ortaokul ve iki lisede 10 binin üzerinde öğrenci eğitim görmektedir.
Bu okullarda 450 görev yapmaktadır. Bu öğretmenlerin sadece 120'si öğretmen okulu mezunudur. 200 den fazla öğretmen Selânik Akademilerinde iki yıl Pedagoji eğitimi görerek mezun olan öğretmenler ve bir kısmı da formasyonsuz öğretmenlerdir. Son yıllarda ise Türkçe ders saatleri hayli azaltılmıştır. Hatta Türkçe ikinci dil seviyesine düşürülmüştür. Türkiye'nin çabalarıyla başlatılan Celâl Bayar Lisesinde din bilgisi dışında Türkçe olarak okutulan bir tek ders kalmadı. Türkiye'den gelen türkçe dersi öğretmenlerine ise Yunan makamları gerekli izni vermemektedir.

Türkiye ile Yunanistan arasında 1951 ve 1968 yıllarında imzalanan kültür antlaşmalarına Yunan yönetimi sadık kalmadığı için Türkiye'den gelen yeni kitaplar öğrencilere dağıtılmamaktadır. Onların yerine Rum öğretmenler tarafından Türk okulları için yazılan ders kitapları okutulmaktadır. Bu duruma karşı gelip de protestolarda bulunan veliler 1993-1994 yıllarında Rodop ili ceza mahkemesinde yargılanarak hapse atılmışlardı. Kitap konusunda yapılan yasaklama Yuanistan ve Türkiye arasında imzalanan ikili eğitim ve kültür protokollerine aykırıdır. Ama buna aldırış eden yorktur.
Yunan yönetimi Batı Trakya Türk azınlığı öğrencilerini kasıtlı olarak cahil bırakmaktadır. Yunanistan'da ilkokullarda mecburi eğitim dokuz yıldır. Azınlık okullarında ilk öğretim altı yıldır. Burada bile ayrımcılık yapıldığı çok açık bir şekilde görülmektedir. 45 bin nüfuslu Gümülcine kentinin 24 bini Türk olamasına rağmen bu kentteki 6000 öğrencili üniversitede bir tek Türk öğrenci yoktur. İngilizce, Almanca ve diğer dillerle yazılmış gazete ve kitapların rahatlıkla satılmasına rağmen Türk dilinde yazılmış gazete ve kitapların satışına rastlamak mümkün değildir.

1913 te yapılan Atina Antlaşması ve daha sonraki Lozan Antlaşmasına göre din eğitim ve öğretimi serbestçe yapılabilecek, dini kurumlar Müslüman toplumca yönetilecek, müftüler seçimle işbaşına getirilecekti. Fakat Batı Trakya'da dün olduğu gibi bugün de devam etmektedir. 1967 yılından beri cemaat seçimleri yapılmamaktadır. Azınlığın seçtiği müftüler tanınmamakta, Yunan makamlarınca atanmaları yoluna başvurulmaktadır. Nitekim Türk toplumunun seçtiği müftü, Mehmet Emin Aga, Larissa hapishanesinde uzun süre yatmıştır.
Müftüler, müftü kıyafeti ile dolaştıkları camilerde vaaz verdikleri için cezalandırılmakta ve hapse atılmaktadır. Camilere inşaat ve tamirat izni verilmemektedir. İstimlak gerekçesiyle camiler yıkılmaktadır.

Yunan yönetimi Batı Trakya'da yaşayan Türk toplumunu inkâr etmektedir. Batı Trakyadaki Türkler'in kendilerini Türk olarak adlandırma hakları yoktur. Ve kendilerine Yunan yönetimi tarafından sadece Elen Müslümanları denilmektedir. Bunun üzerine Türk kuruluşları, "Türk" kelimesinin kullanılmış olması bahanesiyle kapatılmaktadır. Mesela 1920 lerde kurulmuş olan Türk Gençler Birliği ve Türk Öğretmenler Birliği kapatılmışlardır. Yunanistan'da kuruluş adlarında Türk kelimesi kullanmak yasaktır.

BATI TRAKYA'NIN BUGÜNKÜ DURUMU ... devamı ..

Bunun üzerine, Yunan yönetimi Batı Trakya'da uyguladığı siyasi baskılar nedeniyle Türk azınlığının yasal haklarını savunan Türk olduğunu haykıran Türk liderleri siyasi partilerden aday göstermemektedir. Örneğin: Merhum Dr. Sadık ve sayın Ahmet Faikoğlu. Yunan yönetimi Türkleri asimile etmek amacıyla Yunan-Bulgar hududu boyunca 40 bin Müslüman Türkün yaşadığı on kilometre genişliğindeki bir şeridi, yalnızca diğer bölgelerde yaşayan Türkler için yasak bölge ilan etmiştir.
Buraya Türkler için giriş çıkış izne bağlıdır. Buraları yasak bölge yapmasının gerekçesinin de 1953 ten beri "Varşova Paktından" gelecek olan komonizm tehlikesi olarak ilan etmektedir.

Yunan hükümeti ve makamları, Batı Trakyadaki Türk toplumunun ekonomik gelişmesini önlemek için de çeşitli önlemler almıştır. Örneğin: Türklere traktör ruhsatı vermemekte, verilen ruhsatlar için ise uzun zaman bekletmektedir. Türklerin tarım arazileri zorunlu istimlakla ellerinden alınmakta, tüm okul, hastahane, hapishane, yol, park vs gibi kamu binaları ve yerleri hep Türk arazileri üzerine inşa edilmektedir.
Ekonomik gücü olmayan bir toplumun ayakta durması mümkün olmadığını bilen Yunan yönetimi Batı Trakya Türk toplumunun kalkınmasını önlemek için elinden geleni ardına koymadı. Lozan antlaşması yapılırken Batı Trakya'da toprakların %84 ü Türk azınlığına aitti. Şimdi ise uygulanan economik baskılar sonucu bu oran %26 lara inmiştir. Batı Trakya'da 100 dönüm tarlası olan parmakla gösterilecek kadar azdır.

Yunan vatandaşı olan Batı Trakya Türkleri, Yunanistan haricine çıktıklarında Yunan vatandaşlık yasasının 19 cu ırkçı maddesine dayanarak kolayca vatandaşlıktan çıkrılmaktadırlar. Bu kanun Yunan anayasasına aykırı olduğu gibi Birleşmiş Milletler ve Avrupa ınsan hakları sözleşmesine de aykırıdır.
Yunanistan bütün bu baskıları Batı Trakya Türklerini topraklarından uzaklaştırmak, Türkiye'ye veya diğer ülkelere göç edip yerleşmeleri için uygulamaktadır.
Açıkçası Yunanistan topraklarında istenilmiyoruz

Yazan: Sihem İmam-Hüseyin

AVUSTRALYA'DA BATI TRAKYA TÜRKLERİ'NİN DERNEKLEŞME FAALİYETLERİ

Biz Batı Trakya Türkleri Avustralya'ya 1969 yılında göç etmeye başladık. İki yıl kadar kısa bir süre içinde aile sayımız 70 şi buldu. Kültürümüzü devam ettirmek için ilk fırsatta çocuklarımızın Türkçe eğitimine önem verip bir hafta sonu okulu açtık.
Köylerimizdeki gibi kendimize ait bir toplantı yerimiz olmadığından, High Street üstündeki küçük parkta toplanıp dernekçilikten konuşuyorduk.
Fakat bunlar bizleri pek tatmin etmiyordu ve bir dernek kurmaya karar aldık.
25 Aralık 1971'de Prahran semtinde yapılan bir toplantı ile Avustralya'da ilk Batı Trakya Türk Derneğimizi kurma çabaları başladı.
Bazı nedenlerden dolayı bu çalışmalarımız uzun bir duraklama dönemi geçirdi. Buna rağmen yavaş da olsa çalışmalar devam ediyordu.
Hazırlanan ilk tüzük 29 Mart 1975'te toplanan genel kurul tarafından kabul edilip yürürlüğe konuldu.

3 Nisan 1976'da yapılan ikinci genel kurul toplantısında tam kadrolu bir yönetim kurulu seçildi. Dernek binamız kiralanan küçük bir evdi. Faaliyetler buradan sürdürülürken kendimize bir dernek binası satın almak için uğraşıyorduk.
Yeterli paramızın olmayışı kredi almamızı engelliyordu. Bu güçlüğü aşabilmek için üç fedakâr arkadaşımız alınacak krediye garantör oldular. Ve, 24 Temmuz 1978'de 16 Kent Street, Prahran semtindeki bina alındı.
Bu arkadaşlarımızın garantör girmesinin sebebi Avustralya Batı Trakya Türklerine olan güvenleriydi. Siz Batı Trakyalılar, büyük gayretlerinizle bu borcu kısa zamanda ödeyip dernek binasına toplum olarak sahip oldunuz.
Halen bugün bize hizmet eden bu bina, ihtiyaçlarımızın çoğunu gideriyor.
Bunda çok büyük katkısı olan ve bu binanın alışının 20 ci yıldönümü olması dolayısıyle, pek değerli Sayın Cavit Mestan, Sayın Sabri Özsoy (Tütüncü), Sayın İbrahim Dellal arkadaşlarımızı tebrik edip, teşekkürlerimizi belirten birer 'Plaket'i dernek başkanımız Sayın Ahmet Hüseyin taktim etti.

Yazan: Feriha Reşitoğlu

TÜRK GÜNÜ'NÜ KUTLADIK

Bu yıl ikinci Türk Gününü 11-12 Ekim tarihlerinde, Preston Darebin Arts and Entertainment Centre'de kutladık.
Cumartesi sabahı saat 10.00 da başlayan kutlamalar çeşitli faaliyetlerle saat 5 e kadar devam etti.
Pazar günü ise saat 10.30 da başlayan faaliyetler değişik folklor ekiplerinin katılımı ile daha da renklendi. Cemal Hasan, Kick Boxing gurubu da yaptıkları çeşitli gösteriler izleyenleri heyecanlandırdı. Yine o gün programda belirtilmiyen çok güzel bir faaliyetle mini mini yavrularımız Türkiye'nin her yöresinden milli kıyafetleri halkımıza sunmaları oldu. İki günlük normal program güzel ve akıcı bir şekilde devam etti.

Bazı faaliyet ve gösteriler:
Avustralyadaki ressam ve sanatçı arkadaşlarımızın resim ve sanat sergileri.
Büyüklerin yanı sıra küçüklerin yapmış oldukları resim sergisi; ayrıca Türkiye dışında kalmış mimari eserlerle oradaki insanlarımıza ait türkü ve öyküsü ile fikraları sergilenmişti.
Atatürk köşesi, kitap sergisi, bigisayar köşesi ve Türk köşesi.
Türk köşemiz eski bakır işleri, el işleri ile donatılmış bir türk evini andırıyordu. Türk evi olur da, içinde kahvesi olmaz mı? Gelen özel konuklara birer fincan türk kahvasi ikram edince, köşe tam türk köşesi oluyordu.
Bu yılki türk köşesinde yine Sevinç Şenel ve ben Feriha Reşitoğlu görev aldık.

Bu kutlamalara destek vermek amacıyle Derneğimizin müzik kolu da 2. günkü programda klasik türk müziği erkekler korosu ile katıldılar ve kapanışa kadar Rumeli türkülerinden bir demet sundular.

25 Temmuz 1998'de yapılan 'Geçmişten Günümüze Batı Trakya' Kültür Gününden görüntüler

Yukarıda: Melbourne Baş Konsolosumuz Sayın Deniz Özmen Batı Trakya hakkında konuşurken

Aşağıda: Feriha Reşitoğlu günün önemini belirtirken

Yukarda soldan: Memet İmam-Hüseyin Lozan'a kadar Batı Trakya ile ilgili konuşmasında, Nadir Celil Lozandan günümüze Batı Trakya'yı anlatırken, Ayşe Aday bugünkü Batı Trakyayı anlatırken

Solda:
Konuşmaları izleyen halk ve derneğimiz yönetim kurulundan bir grup
Soldan: Ali Seyhanlı, Arif İbrahim, Hasan Müminoğlu, Hüseyin Yakup

Aşağıda:
Kültür Günümüze katılan davetliler

Aşağıda solda:
Dernek binamızın alınmasında garantör olan arkadaşlara Başkan Ahmet Hüseyin teşekkür plaketlerini verirken
Soldan: Cavit Mestan, Sabri Özsoy, İbrahim Dellal ve programın organizatörü Sihem İ.H.

Yukarda:
Verilen Plaketlerden biri

'Gurbete Gidiş' Tiyatrosundan sahneler

Solda:
Hasan, anasına Avustralya'ya gitme kararını söylerken

Aşağıda:
Baba verilen kararı gelini ile görüşürken

Yukarda solda:
Karı koca bu üzücü kararı tartışırken

Sağda:
Hasan ve ailesi anasıyle vedalaşırken

Yanda: Her zaman derneğimizin faaliyetlerini destekleyen analar
Soldan: Fatma Reşitoğlu, Sıdıka Ali, Bedriye Mustafaoğlu, Ramiye İbrahim, Sabihe Güler, Sabiha Haliloğlu, Caide Haliloğlu

Aşağıda: Okulumuz öğrencileri Mustafa Çavdar yönetiminde kahramanlık türküleri söylerken

Yukarda:
Günümüzün yiyeceklerini pişirirken
Soldan: Ahmet Hüseyin, İbrahım İbrahim, Efrahim Güler, Raim Haliloğlu

Yukarıda:
1998 yılının babası seçilen işadamlarımızdan İrfan Hafiz-Hüseyin hanımı Perihanla

Yukarda: Hawthorn Kollejinde hazırlanan Türk Gecesinde Hocamız Duran Öz öğrencilerimizle

Yazan: Sihem İmam-Huseyin

OKULUMUZ

Avustralya Batı Trakya Türkleri Derneği, hafta sonu okulunu Toorak'ta düzenli ve başarılı bir şekilde devam ettiriyor. Bunun gerçekleşmesine ön olan derneğimiz yönetim kuruluna, çocuklarımızın eğitimi için görev alan sayın öğretmenlere, pek kıymetli okul aile birliğine, çocuk velilerine, emeği geçen toplum fertlerimize ve sevgili talebelerimize Basın ve Yayın Kolu adına sonsuz teşekkürlerimi iletir, destek ve başarılarının devamını dilerim. Hepimizin emeği geçiyor, fakat aramızda her hafta sonununu okula yardım etmekle geçiren abilerimiz ve kardeşlerimizi belirtmeden geçemiyeceğim. Bu fedakâr kişiler okul yararına her şeyi yapıyor, pişiriyor, satıyor. Niyazi Selimoğlu, İbrahım İbrahım, Mehmet Haliloğlu, Öznur Güler ve Emine Haliloğlu'na sonsuz teşekkürler.

Kardeşimiz Halide Boca okul faaliyetlerini ayrıntılarıyle İngilizce olarak şöyle anlatıyor.

From: Halide Boca

PARENTS GROUP

I have learned one thing this year, and that is 'the school is part of the community. It is not isolated to students or teachers. Being involved ıs extension of life and privilege.
The school usually contains a school council and parents who are on this council and they make commonsence decisions, so that the school and the community gets the benefit.
I believe the main aim of the council is to raise money for the school through activities and funding that are sensible or through sponsorship. They have certainly done a fine job so far this year at Toorak Australia Western Thrace Turkish Association School which is held on every Saturday from 11.00 am to 5.00 pm.
I would like to take this opportunity to thank a few people for their efforts regarding this if I may.
I would like to start thanking the Executive Committee of the Association for plucking up the courage to move the school to Toorak. Parents, grandparents, members of the community work so tirelessly and give their time generously. For example: Niyazi abi comes every Saturday and makes tasty Turkish coffee for all of us. Ibrahım abi attends the barbecue every Saturday. Mehmet abi makes the school spotless. I would like them to know that they are valued and appreciated.
Öznur has wealth of talent when it comes to cake making. I believe we are all talented one way or another. Emine makes köfte out of 13 kgs of mince every week, all on her own and without a word.
How can I forget the two lovely couple, Nafiya and Kâmil. They have paid half of the rent for the year. And as for Sevcan and İrfan, although they have no children at school, they have been so generous with the uniforms. Words cannot express the generosıty of these two couples.
So many parents paıd the money for the food every week. I do not have a list in front of me, but they know who they are. A big thankyou for them.
One person who the patience in the world and has looked after the students, the parents, the grandparents and the community in general is Duran Hoca and his wife. They have been great support and the other teachers have worked so hard, we had no teething problems. I hope the hard work contİnues. All I can say is THANKYOU.
İf I have forgotten anyone, I apologize.

Yazan: Feriha Reşitoğlu

ŞEN OLA DÜĞÜN ŞEN OLA

Eskiden gençler birbirini görmeden evlenirmiş. Kız da oğlan da, ana ve babasının zevkine, sözüne inanır ve güvenirmiş.
Güvenmese bile, zaten itiraz edecek halleri yokmuş. Çünkü, birbirlerini ancak "gerdek gecesi" gören eşlerin sayısı pek çokmuş.
Hen eskiden böyle ahım şahım düğünler, çeyizler de yokmuş. Bir döşek, bir yorgan, bir yastık, bir tencerei bir tabak, iki kaşık ve de iki kat çamaşırla iki kat giysi; böyle olurmuş çehizlerin en iyisi. Oğlan evi de takınca geline bir altın lira, bir de beşibirlik artık mezara kadar gidermiş bu beraberlik.
Düğünler de sade mi sade imiş. Yokmuş şimdiki gibi tantana. Millet memnun olurmuş bir parça börekle birkaç yudum ayrana.
O zamanın tebriklerinde de yokmuş para hediye. Gelenler dua edermiş yalnız "Allah bir yastıkta kocatsın" diye. Zaten bir yastıkları varmış yetecek kadar ikisine. Ne kadar kızsalar da eşler birbirine, o tek yastığı paylaşırlarmış akşam olunca yine.

Eskiden anası kızına şöyle nasihat edermiş: "Kızım, ben seni eller için büyüttüm, sakın beni utandırma, rezil etme!" dermiş.
Babası da oğlana: "Oğlum, karın senin diğer yarın, bunu böyle bil ve ölene dek mutlu olun!" dermiş.
Zaman denilen şey çabuk geçip gitmiş. Her şeyin deniştiği gibi evlilikler de denişmiş. Gençlerin ana babaya güvenmesi şöyle dursun, görünmez olmuşlar artık ana babalarının gözüne. Mercimek fırına giriyormuş, ancak yanınca ana babaların haberi oluyormuş. Analar babalar anlayışlı, hemen aceleden bir düğün; acele ama eksiksiz, sanki padişah düğünü. Davet edilirseniz bir gün, gidip kendi gözlerinizle de görün.
Çehiz denilen şahane bir ev, dayalı döşeli. Çiftler görünmez takılardan, ikisi de neşeli mi neşeli. Bir de bu güzel an vidio ve resimlerle ölümsüzleştirilir. Ağızların tadı bozulmasın diye de, son olarak düğün pastasından konuklara üleştirilir. Çiftler balayı için misafirlerden izin alır daha sonra da misafirler üçer beşer dağılır.

Fakat nedense, çiftlere çabuk nazar değermiş. Laf aramızda kalsın, kimiler balayında bie kavga edermiş. Hele bir de araya girince senlik benlik, ne mutluluk kalırmış ne de güvenlik.
Eskiden, gençlerin vefalı bir eş iken Tanrıdan dilekleri; şimdilerde "güzel olsun" "zengin olsun" "anasız, babasız, kardeşsiz olsun" diyerek bitmiyormuş istekleri.
Taa... baştan ayrılırmış yastıklar, tabaklar, sonra da bozulurmuş bütün ortaklıklar. Kimin umurunda öksüz olacakmış çocuklar.
"Bir çiçekle bahar geçmez" deyenler üç-beş kez evlenirmiş. Bu mantıksız anlayış yüzünden nice çüçekler kirlenirmiş.

Aslında, gül güzel bir ibretmiş aşk konusunda. Güzelmiş, hoş kokulu imiş ama, dikenleri varmış onun da. Eşler, sabırlı, sevimli, şefkatlı ve anlayışlı olunca, güller açarmış gönlünde. Bülbüller şakırmış dalında. Acı tatlı türlü günler, birlikte yaşanırmış, yaşanmalıymış hayat yolunda. Ayrılıklar çözüm değilmiş, sizler sebeb olmayın ayrılıklara, bir gün nasıl olsa eşleri ecel ayırırmış sonunda.

.....

NOT: Yukarıda okuduğunuz yazı ZZZ radyosunda Kıbrıs ve Batı Trakya programında Feriha Reşitoğlu tarafından halka sunuldu. Ve halktan gelen büyük bir istek üzerine ikinci kez 7-12-1998 de yayınlandı.

Yazan: Halide Boca

14 HAZİRAN SMORGY'S GEZİSİ

Avustralya Batı Trakya Türk Kadınlar Derneği'nin hazırladığı Anneler gününde bazı arkadaşlar "Artık canımız sıkıldı, planda bir gezi yok mu? diye soruyordu.
"Belediyeden para alma zamanı geldi, inşallah gideriz" dedim. Kısa zamanda gezi ayarlandı ve iki gün içinde bir değil, iki otobüs (bas) doldu. Söferimiz Peter'i aradaığımda bana demez mi "Pazar günü sizin cemiyetin önünden üç bas kalkacak. Bilmiyor musun erkekler Lorn'a gidecek". Şaşırdım ve ne mutlu bize diyerek sevindim.
Saat 9.00 da cemiyet binasının önünde buluştuk. Geelong yolunu aldık ve bir saatte oraya vardık. Şehrin içindeki kocaman Bit Pazarını kefçe gezdik. Neler bulduk neler. Sonra Pier'de (iskelede) olan Smorgy's Restoranta vardık. Restorant gerçekten denizin içinde ve sanki sallanıyor gibi geldi bana. Nefis yemeklerini yedik. Amma da bolluk, canının istediği kadar yiyebilirsin. Kuş sütünden başka her şey vardı. Basa döndüğümüzde şöfer bize demez mi "Siz ağırlaştırdınız benim basımı. Galiba yemeği çokça kaçırdınız, o da fark etti".
Oradan Queensclif'e vardık. Az bir mola verildi, ama biz istediklerimizi, yani kahve fincanlarımızı on dakikanın içinde aldık. Limana geldik. Basların ikisi de gemiye girdi. Hava o kadar güzeldi ki, içimiz açıldı. Bir gün de olsa problemlerimizi geride bırakmıştık sanki. Dertleştik, anlattık gemide ve bir solukta Sorento'ya vardık. Çok güzel gerdanlıklar, yüzükler bulduk ama maalesef hiç birimizde para kalmamıştı.
Basa döndük. Şarkılar, türküler, oynamalar, şakalar derken Nepean highwaye döndü bas. Sanki içim karardı. Nedense iyi zaman çabuk geçiyor. Yine evimize dönüyorduk. Hepimiz birbirimize "Yarın iş olmasa ne iyi olur" diye konuşurken bir baktım cemiyetimizin önüne geldik.
Bu gezi için çalışan kızlara çok teşekkür ederim. Rukiye abla hiç usanmadan uğraştı. Beyda abla, Caide yenge ellerinden gelen her şeyi yaptı. Sağ olun var olun. Gönül ister ki bu gezilerin devamını. Sabriye'ye Smorgy's restorantını tavsiye ettiği için çok teşekkürler. Başka üyelerimizin bildiği böyle nefis yerler var ise ve bize bildirirlerse memnun kalırız.

Hazırlayan: Ayşe Aptarahman

ANNELER GÜNÜ

Her yıl, Mayıs ayının ikinci Pazar günü, aile arasında ve okullarda Anneler Günü kutlanır. O gün çocuklar, kendi harçlıklarından biriktirdikleri paralarla, annelerine bağlılıklarını, sevgilerini göstermek için birer armağan alırlar; annelerinin ellerini öperler, annelerini sevdiklerini belirtirler.
Anneler Günü, yıllardan beri yurdumuzda kutlanmaktadır. Anneler Günü'nün kutlanmasına, önce Amerika Birleşik Devletlerinde başlandı.
Anneler Günü'nün başlangıcı şöyle oldu:
Amerika Birleşik Devletleri'nin Filadelfiya şehrinin bir köyünde Anna Jervis adlı bir köylü kızı yaşıyordu. Jervis, 1906 yılında, çok sevdiği annesini kaybetti. Günlerce ona ağladı. Annesini 9 Mayıs 1906 da kaybetmişti.

ANNELER GÜNÜ ..... devamı

Aradan bir yıl geçti yine annesini unutmadı. Onu anmak için köydeki bütün arkadaşları ile elbirliği etti. Ertesi yıl, 9 Mayıs günü, köy için bir bayram günü oldu.
Ölen anneler anıldı. Yaşayan annelere çocuklar bağlılıklarını, sevgilerini belirttiler. Anna Jervis'in köyünde kutlanan Anneler Günü, yavaş yavaş çevre köylere, sonra şehirlere yayıldı. Anneleri, yılda bir gün, böyle törenlerle toplu olarak anmak ve onlara sevgi gösterilerinde bulunmak, bütün Amerika'da çok iyi karşılandı. Sonunda 1914 yılında kabul edilen bir kanunla, Anneler Günü, resmi bir bayram oldu. Mayıs ayının ikinci Pazar günü, Amerika Birleşik Devletlerindeki bütün çocuklar, annelerine sevgilerini, bağlılıklarını belirtmek için yarışa girdiler.
Yurdumuzda da 1955 yılından itibaren Anneler Günü kutlanmaya başlandı. Her yıl, yurdumuzda, Türk Kadınlar Birliği tarafından, "Yılın Annesi" seçimi yapıldı.
1955 yılında, yılın annesi olarak, Erzurum'da düşmana karşı büyük kahramanlıklar yaratmış olan büyük Türk annesi Nene Hatun seçildi.

Anneler Günü'nün simgesi beyaz karanfildir. Beyaz karanfil şefkat, asilik ve dayanıklılığı simgeler.
Bizi, bütün zorluklara katlanarak, bütün tehlikelere göğüs gererek büyüten, yetiştiren, adam eden, topluma yararlı bir evlât olmamız için çalışan annemizi hiç üzmeyelim. O'na Anneler Gününde, sevgimizi, bağlılığımızı belirten, ufak da olsa bir armağan alalım. Armağan alamasak da; o bizi yine bağışlar.
Yeter ki, Anneler Günü sabahı elini öperek, bağlılığımızı, sevgimizi belirtelim

---

Yazan: Halide Boca

HAWTHORN KOLLEJİN'DE TÜRK MUTFAĞI

Hawthorn Kolleji müdürü, Türk talebelerin çoğunlukta olması dolayısıyle, "Türk Mutfağı" adı altında bir gece düzenleyip Türk kültürünü öğretmenlerle beraber daha yakından tanımayı istedi. Veli ve öğrencilerimizin gayretiyle bu gece gerçekleşti. Türk toplumu adına aşağıdaki konuşmayı yapmak beni sonsuz derece mutlu etti.

"Good evening teachers, proud parents, girls and boys;
On behalf of all of you, I wish to express my sincere desire for a successful evening and welcome you all to this special evening.
I wish to thank the school principal Mr. Oaten who has gracefully adopted the suggestion by one of our parents for arranging such an evening as it would be most beneficial to every one of us. I would also like to thank all the students who have helped out, especially Emrah Reşitoğlu for organizing the live music.
I speak on behalf of the parents of the Turkish children and wish to acquaint you with some of the customs which have been established and accepted for many centuries in Turkish homes. We are happy to offer you the food displayed here.
You may have heard some of the turkish words or expressions for this food as it has become available in Melbourne during the last 30 odd years. The main ones are:
Dolma, baklava, börek, köfte and kurabiye.

HAWTHORN KOLLEJİN'DE TÜRK MUTFAĞI .....devamı

As you entered the hall, we have offered and given to you some lologne and turkish delight as a gesture of welcome which is the accepted custom by us. We will shorly proceed to taste the food on offer, and at this point, I wish to thank all the mothers who have gladly prepared all this lovely food.

Another custom I wish to point out is the serving of turkish coffee and delight, accompanied with a glass of fresh water to cleanse the palette. After we have enjoyed the food, there will be a few ladies available for fortune telling from the coffee cups and if any person is interested, please turn over your empty cup and the ladies will gladly tell you your fortune for your own enjoyment. Perheps even tell you the name of the next premiership football team! Or what GST has in store for you. I thank you all once more for your graceful attention. I wish everyone a very enjoyable evening.

From: Halide Boca

CONGRATULATIONS PHILLIP and NURCAN

May 1998 was a busy month. My diary had two important days marked in red. Nurcan's hence night at Zara and a week later 31st of May Nurcan & Phil's wedding at Sofitel, 35th floor , Collins Place.

Let me start on the hence night. Our own gorgeous maid of honour Figen organised about 20 of Nurcan's friends to start off the night at Zara. We the Australia Western Thrace Turkish women Association had celebrated the Mothers day at Zara and really enjoyed the food and the music. But, I was not prepared to have this much fun. On this night, we really had a ball. We met Nurcan's friends and they surprised me as to how warm and friendly they were. They all try the turkish dancing before us and believe me they could almost do it better than us.

Time came for turkish coffee. I made their night more glittering and interesting by reading their fortune for them. They were fascinated by it all.

After Zara, it was hard work, but Figen managed to get us into "HEAT" at Crown. I must say that I was disappointed with the place, overcrowded, noisy and full of tiny bobers, and I felt too old for the place. I must state that I enjoyed Zara the most, but it was good to have the opportunity to enter HEAT. I don't think I will get another chance anyway. Thank you Figen. She sure makes life interesting and full of fun.

Time came for the wedding. We all had glamerous outfits because the event at Sofitel was black tie. The couple took their volws at the Sofitel. Apparently Phil had originally proposed to Nurcan in the same room. What a view! The couple looked glamerous and madly in love. Phil's parents and relatives, Nurcan's brother, sisterinlow looked as if they felt extreme happiness for them and immensely proud.

Everyone was delighted to see Phil and Nurcan as man and Wife. The reception filled with laughter and joy. The atmosphere contained happiness and excitement for them. The food was very tasty and different. First time I had asparagus soup out of turkish coffee cup.

The bride looked gorgeous and secure, stylish glamorous and beautiful dress, wearing a fabulous necklace that matched the outfit. Phil looked at her. She smiled and was flattered with Phil's speech.

The made of honour, the bridemaids Nihan, Nazlı and the little flower girl Ayşin looked like a picture from a Vogue magazine, absolutely stunning.

Figen maid of honour and the best man made the night very exciting, truthful, fruitful and perfect by reading their speeches and the M.C was superb. At this stage a very prety belly dancer Azure turned up as a surprise. Can she donce!!! Everyone really enjoyed her, everyone looked groggy with please and their faces showed they had a good time. Very unique wedding, one that I will never forget. After all the beauty, the speeches from both parties, the cultures were put aside. Both cultures mixed up and a man and wife came from that.

They stayed at Sofitel that night and went to Malaysia for their honeymoon the next day.

Good luck Phil and Nurcan.

Hazırlayan: Sacide Dede

ÖZEL ŞİİRLER

Aşağıdaki şiirler Rahmetli Hayri Delioğlu'nun özel şiir defterinden alınmıştır.
1952 yılında Batı Trakya'nın Gökçeler köyünde doğdu, 1985'te Türkiye'de öldü.

BENİM GÜZEL GELİNİM

Sümbüller açmış sana benzer
Güzelliğin dillerde gezer
Şairler senin için hece dizer
Benim güzel gelinim...

Romanlara olursun konu
Sensin bütün türkülerin başı sonu
Şarkılar gibi sesinin tonu
Benim güzel gelinim...

Bulutlar dolaşır göklerde
Sen bir meleksin yerlerde
Sonsuza kadar kalacaksın dillerde
Benim güzel gelinim...

13 Ocak 1984

FELEK ETMEYE GÖRSÜN

Çiçekler açmış pembe sarı kırmızı
Arının kanadı yaralı yüreği sızı
Hep deriz felek acı bazı bazı
Felek etmeye görsün!...

Dağlarda karlar beyaz beyaz
Yarim gelinlik giyse olur daha beyaz
Ama felek ederse biraz naz
Felek etmeye görsün!...

Yarim yollamiş mektubu erken
Bir yandan felek sabret derken
Sen erirsin alem severken
Felek etmeye görsün!...

Gelini alır güveyin kolundan
Patlatır sevenleri... kahrından
Ümidin kalmaz yarından
Felek etmeye görsün!...

14 Aralık 1983

BEN SANA KAVUŞAMADIM

İlkbahar gelecek kırlar çiçeklenecek
Menekşe hafif hafif yaprağını bükecek
Ben ise dünyada hep çeki çekecek
Hasretim ama kavuşamayacağım

Sabah olacak tepelerin ardından
Güneş batacak kahrından
Mahvolacağım ahımdan
Hasretim ama kavuşamayacağım

Çiçekler utanacak güzelliğinden
Haber bekliyeceksin sevdiğinden
Çatlıyacaksın hergün derdinden
Hasretim ama kavuşamayacağım.

12 Ocak 1984

BİR HOŞ OLURUM BEN KUŞLARI DİNLERKEN

Menekşe aşka gelmiş mor mor açmış
Ormanın kuşları her ağaçta kanat açmış
Kuşları dinlerken zannederim yarim yanıma yatmış
Bir hoş olurum ben kuşları dinlerken.

Bülbül öter narin narin
Benim yarim bülbülden de narin
Kuşlar içer derelerden suları serin serin
Bir hoş olurum ben kuşları dinlerken.

Leylekler sakin sakin dolaşır çayırlarda
Zannedersem yarim gelecek!... yakınlarda
Sevişmek!... kuşlar gibi uçmak demek semalarda
Bir hoş olurum ben kuşları dinlerken.

Kuşlar başlar güzel güzel ötmeye
Zannederim yarim gider perdeyi örtmeye
Sen de yakında alışacaksın kuşlar gibi sevişmeye
Bir hoş olurum ben kuşları dinlerken.

18 Aralık 1983

ÖZEL ŞİİRLER .... devami

BENİM İÇİM ACILARLA DOLU

Açan çiçekleri görünce sevinirim
Olmadı ki benim kutsal isteklerim
Mutlu günleri sabırsızlıkla beklerim
Benim içim acılarla dolu!...

Gelin olacak kız nişanlanmış
Kollarıyla nişanlısına sarılmış
Dünyada yarsız olmak ne belaymış
Benim içim acılarla dolu!...

İnsanın istekleri yerine gelince
Hayat sanki bir eğlence
Ne yaparsın kavuşamazsan yare sevince
Benim içim acılarla dolu!...

18 Ocak 1984

YARİ KAYBETMEDEN ÖNCE

Sarı çiçekler gibi sarardım
Gökte bulutlar gibi karardım
Halbuki ben bahardım
Yarimi kaybetmeden önce

Dağları ovaları gezerdim
Güzel hayaller düzerdim
Dünyayı çok severdim
Yarimi kaybetmeden önce...

22 Kasım 1983

ACI KAYIBIMIZ

Fatma Altınel dört yıl önce yakalanmış olduğu kanser hastalığına yenik düşerek **3 Ağustos 1998, gece saat 12.40'ta Hakkın Rahmetine kavuştu**.
Haziran 1954'te Batı Trakya'nın Çepelli köyünde dünyaya gelen Fatma Altınel, Mart 1975'te ailesiyle birlikte Avustralya'ya gelip Melbourne şehrine yerleşti.
Merhuma Allahtan rahmet, acılı ailesine başsağlığı ve sabırlar dileriz.

Elele

ACI KAYIBIMIZ

Niyazi Salimusa 13 yıl önce yakalanmış olduğu kemik kanserine yenik düşerek **26 Ekim 1998 tarihinde sabah saat 11.00 civarında Hakkın Rahmetine kavuşmuştur**.
Batı Trakya'nın Ircan köyünde 15 Ağustos 1943'te dünyaya gelen Niyazi Salimusa, 1971 yılının Ocak ayında eşi ve iki çocuğu ile birlikte Avustralya'ya gelip Melbourne şehrine yerleşmişti.
Merhuma Allahtan Rahmet, acılı ailesine başsağlığı ve sabırlar dileriz.

Elele

SİZİN KÖŞENİZ

Şiirler

ANAM

Besin benzerin yok
Beni, senin gibi anlayan da
Senin yerin bambaşka
Ayerin altında yok.

Tadın hiç bir tatta yok
Üzerimde hakkın pek çok
Sana ne yapayım da
Hakkını ödiyeyim aklımda yok.

Sen öksüz büyüdün
Ana tadını tatmadın
Çok şükür Allahıma
Ben öksüzlüğü yaşamadım.

Beni büyüttün yetmedi
Torunlarını da büyüttün
Hepimize ayrı ayrı bulundun
Sen kendi ağrını acını unuttun.

Neden her sıkıntıda anam
Senin vefakârlığına dayanamam
Allahıma duacıyım
Mekânın cennet olsun anam.

Anam anam şanslı anam
Kızın kurban sana anam
Ne olur hatalarımı affet
Ben seni çok seviyorum anam.

Yazan: ***Sabriye Aptourahman***

DOSTLUK

Gerçek dostluk
Pırlanta gibi nadir
Sahte dostluk
Dökülmüş sonbahar
Yapraklarına benzer.
Her yerde bulunur
Gerçek dostluğun
Kıymetini bilelim
Birbirimizi üzmeyelim.

Yazan: ***Sabriye Aptourahman***

PEACEFUL-CONFLICT-RESOLUTION

Respect the right to dısagree
Express your real concerns
Share common goals and interests
Open yourself to different points of view
Listen carefully to all proposals
Understand the major issues involved
Think about probable consequences
Imagine several possibble alternative solutions
Offer some reasonable comprimises
Negotiate fair co-operative agreements.

Robert E. Valett

Hazırlayan:
Sibel Abdurrahman

RAMİYE TEYZE

Ramiye teyze sen çiçekler gibi mis kokuyorsun
Seni kucakladığımda sıcaklığını hissediyorum
Ramiye teyze sen arıların çektiği bal gibi tatlısın
Sözlerin arıların balı gibi tatlıdır.
Senin gibi teyzem olduğu için millet çatır çatır çatlıyor
Oh! canıma değsin!..
Onların benim Ramiye teyzem gibi teyzeleri olması biraz zor.

Yazan: ***Pınar Benice***
doğum tarihi 26.10.1985

Şiir

SEVGİ

Sevgi ilgidir,
Sevgi bir gıda gibidir.
Her insanın bir nefes gibi
Sevgiye ihtiyacı vardır.
Sevgisiz yaşanmaz
Sevgi karşılıksız kalmamalı.
İnsanlar , hayvanlar
Çiçekler sevgi ister.
İlgilenmeyen insan
Sevgi nedir bilmez.
Sevginin anlamı
Çok büyüktür anlayan.
Sevgi tartılmaz, ölçülmez
Sevgi hakiki ve sade olmalı
Severce insan yürekten sevmeli.
Sevgi sabırlı ve içten
Sevgi kıskanç övüngen değil
Kibirli ve kaba değil
Sevgi ısrar istemez
Kendiliğinden gelir.

Yazan: ***Sabriye Aptourahman***

Tatlı tarifi

BADEMLİ ÇUKULATA BİSKÜVİSİ

Malzeme: (24 tane çıkar)
1 bardak (150 gr) kabarmayan un
2 yemek kaşığı kakao
1/2 bardak (125 gr) tereyağ
1/4 bardak (60 gr) toz şekeri (caster sugar)
1/4 çay kaşığı vanilla tozu
1/3 bardak (40 gr) küçük kesilmiş badem
1 yemek kaşığı pudra şekeri (icing sugar)

Metod:

1. Ocağı 180 derece hazırlayın
2. Unu ve kakaoyu elekten geçiriniz
3. Tereyağ, toz şekeri ve vanilla tozunu beraber karıştırınız. Yumuşak hale gelince bademleri katınız.
4. Diğer yerde hazırlamış olduğunuz unu ve kakaoyu da yukarıdaki malzemelere katınız.
5. İyice karıştırdıktan sonra hamuru 24 parçaya bölüp avucunuzda yuvarlak top haline getirin ve tepsiye diziniz.
6. 180 derecede 10*15 dakika pişirdikten sonra fırından çıkarınız ve soğmaya bırakın.
7. Soğuduktan sonra üzerine pudra şekerini ekleyiniz.

Hazırlayan: ***Tijen İsmailoğlu***

BATI TRAKYA FIKRALARI

Hazırlayan: Feriha REŞİTOĞLU

SANA NESE BANA NE YAHU!

Batı Trakyanın köylerinden birine muz satmaya giden rum seyyar satıcı, sokaklarda avazı çıktığı kadar "Bananaaaa bananaaa" diye bağırır. Türklerden yaşlı bir dede, satıcının başına gider, muzlara bakar. Fakat bizim taraflarda muz yetişmediğinden ne olduğunu anlayamaz. Satıcıya sorar. Satıcı da türkçesini bilmediğinden rumcasını söyler. "Banana amca banana" der. Bizim yaşlı dede biraz bozulur ama belli etmez tekrar sorar. Satıcı yine, "Banana banana" deyince dede daha fazla dayanamaz.
"Hay utanmaz hay, ben senin deden yaşındayım, sen durmış bennen dalga geçiysin. Sana nese, bana ne yahu!" deyip almadan geriye döner.

HAVA ATTI KAPAĞI

Adam karısı ile kavga eder. kavganın daha fazla büyümemesi için karısına: "Ben kahveye gidiyorum, ne halin varsa gör!" der.
Bu duruma kızan kadın "Sana bunca seneden beri saçımı süpürge ettim, yazıklar olsun!" diyerek elindeki tencere kapağını adamın arkasından fırlattı. Kahveye giden adam, arkadaşlarının yanına oturur ve sohbete başlarlar. Tam o sırada şimşekler çakmaya, gök gürlemeye başlayınca arkadaşı, (hava yine bozuldu anlamında) "Hava yine attı kapağı" der demez adam birden hiddetlenir. "Hıı... attı da vurabildi mi? Anasının gözü karı" der. Çünkü karısının adı Havva'dır. Ve Batı Trakya'da Havva'ya 'Hava' diye seslenirler.

BİR BATI TRAKYA TÜRKÜSÜ VE ÖYKÜSÜ

PAMUĞUN TÜRKÜSÜ VE ÖYKÜSÜ

Bu türkünün, ne zaman ve kimin tarafından yapıldığını bilmiyoruz. Yalnız bildiğimiz kadarı ile 2-3 kuşak öncesine kadar Bati Trakya da sevilen ve söylenen türküler arasında iken; sonraki kuşakların ilgisizliği nedeni ile unutulmaya terkedilmiş olmasidir.

Annemin bana anlattığına göre, bu türküyü, babaannesi dokuma tezgâhında kilim dokurken soylüyormuş. Bu türkünün sahibide, kendisi gibi çileli bir Batı Trakya kadını imiş besbelli.

Az bir toprakla kıt kanaat geçinmeye çalışan aile, geçim sıkıntısına düşünce, Dramadaki pamuk tüccarlarına para karşılığında kilim ve kumaş dokuyarak geçimlerini sağlarlarmış.

Ama o yıl nasıl olduysa işler uzamış, dokumalar yaza kadar sürmüş. Bu arada da, yeni siparişler gelmeye başlamış. Eskilerini bitiremeyen zavallı kadın yenileri ile nasıl başa çıkacağını şaşırmış.

Bir yandan da, artacak olan birazcık pamuktan kendisine şalvar yapmayı hayal ederken, kaynana da bunun farkına varmış olmalı ki;"kalan pamuktan illâ şalvar isterim " diye tutturmuş.

Sonra ne mi olmuş? İsterseniz onu türkünün sözlerinden öğrenelim.

Çıkırığımı vın vın vınlattım
Adamı da tağleye urattım
Tenha da kalınca oynattım
Avustosa kalan pamığım

.....

Bu pamığı almış ne diye
Tüyleri benzer kediye
Onun da okkası onyediye
Avustosa kalan pamığım

.....

Drama'da pamık ekerler
Hep bizim adama satarlar
Benim de canımı sıkarlar
Avustosa kalan pamığım.

.....

Drama'da pamık yetişir
Kaynanam benimle çekişir
Ne olur sus be kaynanam
İkimize de bir don çıkışır.

.....

Avustosa kalan,
Canımı da yakan,
Yuvamı da yıkan,
Adamımdan ayıran pamığım.

Çıkırık: ipliği saran ilkel araç
Tağle: tarla
Uratmak: yollamak
Oynatmak: aklını kaçırmak
Avustos: Ağustos
Pamık: pamuk
Çekişmek: tartışmak
Don: şalvar

Hazırlayan: F. Reşitoğlu
Kaynak: Emine Raif'ten alınmıştır.

TIYATRO

"GURBETE GIDIS"

Anlatan: Hasan içeri girer ve yufka açmakla meşgul olan annesinin yanına sokularak:

Hasan: Kolay gelsin ana! Hiçte boş durmaysın ne zaman görsem hep birşeyle uğraşıysın. Gene neler pişireceksin? Ciğerli bulgur böreğimi, Kabak böreğimi?

Ana: Eh kolaysa başına gelsin decem ama erkeksin. Ne yapayım çöcüğüm elim ayağım tutarken gelinime biraz yardım edeyim, gelinse bize köle değilya çöcüğüm .Zavallı, bir bölük koyun, kır işi, iki kızan, bir sürü çamaşır, hangimize birimize suşturcak? Nasılsa başka işe yaramayım, bari yemeği ben pişireyim, hep gene yardımım olur.

Hasan: Aba ana, bu ne biçim laf? Bu güne kadar azmı işlediniz. Birazcıkta dinlenin. Şimdi sıra bizde. Bizde evlatlarımıza sizin kadar yapabilsek ne mutlu bize.

Ana: Olur çöcüğüm olur. Allah hepinize uzun ve sağlıklı bir ömür versinde o da olur.

Hasan: Ana, sana birşey decem, ama bana sakın kızma. Hem ne olur " hayır" lafını söyleme.

Ana: Hadi Hasan senin başka işin yokmu? Kaç başımdan beni oyalayıp durma. Sen beni gelinime rezil mi etçen.? Sonra"Anam üç saatte üç yufkayı açamadı!" desin. ***(Hasan kalkar.)***
Haa.....bire Hasan, sende birşeyler var gibi geliyi bana. Söyle bakalım,kızılacak lâfmı, kızılmayacak lâfmı ? ***(Hasan yeniden oturur.)***

Hasan: Ana ben A-vus-tral-ya-ya git-çem!

Ana: Bunuda nereden çıkardın, durup- dururken? Neresi orası, yakınmı bari

Hasan: Hayır ana. Birazıcık uzaktamış.

Ana: Türkiyeden de uzaktamış mı?

Hasan: Ooooo.... Ne Türkiye, nede Almanya anacığım. Avustralya dünyanın öbür ucu.

Ana: Eee..senin ne işin var o kadar uzakta.? Boraları sana dar mı geliyi de gitçen, taa.. dünyanın öbür ucuna.Gökyüzüne merdifan da yapmışlar, orayada çık bari. Avustralyada işin ne?

Hasan: Biliyim ana, ne desen haklısın. Ama bende gencim, arkadaşlarım gibi bende biraz denişik yer görmek isteyim. Hem Alamanya ya gidenlere baksana yayan gidip, altlarında arabayla geliyi hepsi. Zaten bizim kâğıtlarımız hazırmış.Bunun geriye dönüşü yok ana. Ne olur anla beni. Eğer rıza gösterirsen gözüm arkada kalmaz.

Ana: Hayırsız bak! Demek herşey olup bittikten sonra bize haber veriysin.Seni utanmaz, seni yere bakan- yürek yakan seniii... Bunu buban da biliyi mi?

Hasan: Hayır. Bubama bir türlü cesaret edip söyleyemedim. Senden birde bunu istecektim zaten. Bubama durumu sen anlatırmısın ana?

Ana: Kaç ordan sen delirmişsin. Ben Alasyturalya- Malasturalya anlamam . Evli mevli de bakmam elimdeki oklava ile seni güzel bir dayaktan geçiririm.Zaten sen bizden hiç dayak yimedin deye, hep bildiğini okudun.Yalvarırım çöcüğüm, bu lâfı bırak. Bu yaştan sonra bize hasretlik tattırma

Hasan: Bu kadar üzülme anacığım, temelli kalmaya gitmeyim ya; iki sene sonra gene beraber olacağız. Bak sana söz veriyim tam iki sene. Zaten sene dediğin nedir ki? Bunca sene geçmiş birşey anlayabildin mi? Sakın bubamı kandır olurmu?

Ana: Kaçordan! bana bunu nerden andan söyledin. Bunu söyleceğine keşke bana bir tokat vursaydın. Canım daha az acırdı be Hasan.

Hasan: Benim içide çok zor. Askerliğimi saymazsak, bu benim sizden ilk ayrılığım olacak. İlk ve son ayrılığım.Bir daha hiç mi hiç ayrılmayacağız. Hadi anacığım sen bubamı razı et. (Anasının omuzuna kolunu atar.Ana oklayı kaldırır, Hasan ayağa kalkar. Ana Hasanı geriye oturtur.)

Ana: Sen ne biçim insanssın be? Gidemezsin dedim bu kadar. Lâf ta aramızda kalsın, bubana sakın çıtlatmayalım. İkimizide maf eder.
Bak, gitmeyi aklından çıkar çöcüğüm! Ne bizi üz, nede kendin üzül.
Benimde ömrüm sıkıntılan geçti. Memleketten çıkmayı bırak, bu kapıdan bile çıkmayı düşünmedim.(Ana kapıyı işaret eder)

Ana: Dinle bak çöcüğüm. Ben daha beş yaşlarında ya vardım, ya yoktum.Bubamı öteberice hatırlayım. Bubacığım bir gün gitti. Gidiş o gidiş, bir daha da dönmedi. Benim o küçücük kızan yüreciğim buba hasretiyle yana yana büyüdü. Hep onun geriye dönmesini bekler, bunun için dua ederdim.

TIYATRO

"GURBETE GIDIS"

Anacığımla ben el kapılarında hizmet ederdik. Amacımız para pul kazanmak değildi, karnımızı doyurup, kem gözlerden korunabilmek, namusumuzla yaşamak için çalışırdık. Biraz daha büyüyünce anacığım anlattı. Bubacığım birinci cihan harbında Edirne de Bulgarlara esir düşmüşler. Bulgarlar onları tel örgülü kampların içine kapamışlar. Aç ve sefil. Soğuktan, sıcaktan korunabilmek için sığınacak yerleride yokmuş. Bir gün, bizim köydeki Sülman ağanın oğlu ve babam köye haber salmışlar.Tez elden biraz yiyecek ve giyecek istemişler. Sülman ağa oğlundan haber almanın sevinci ile, yanına bol miktarda yiyecek ve giyecek alıp,ertesi günü yola koyulmuş. Oraya varınca, gördükleri karşısında koskoca Sülman ağa bile kendini tutamayıp, çocuk gibi hüngür- hüngür ağlamış. Açlık ve sefalet öyle büyük boyutlara ermiş ki; yerlerde çimenleri, ağaçların erişebildikleri yere kadar kabuklarını, yapraklarını, hep yiyip bitiren esirler, Bulgarların hayvanlarından kalan artıkları bile yiyerlermiş. Bitten, soğuktan hastalananlara ise ne doktor, nede ilâç, çeke-çeke giderlermiş. Sülman ağa hemen köye dönüp,iki öküz arabası yiyecek-giyecekle birlikte onlara yardıma gitmiş. Gitmiş gitmesine ama Ağa oraya vardığında, bubacığım öleli iki gün olmuş.Anacığım genç yaşında dul, bende öksüz kaldım işte. Ama hayat bu, ölenle ölünmeyi. Biz bubacığımın çektiklerini düşündükçe,bizim halimizden hiç şikâyet etmeye hakkımızın olmadığını düşünürdük. Halimize bin kere şükürler olsun.
Ben biraz daha büyüyünce bubanla evlendik. Ve sen dünyaya geldin.
zaten Allaha hep dua ederdim, bana bir erkek evlât versin, bubacığıma benzesin diye. Sen olunca sana bubamın adını koyduk. Hasan dedikçe bubamı da anayım diye.Ben seni evlâdım diye severken, hem de bubamın içimde bıraktığı boşluğuda doldururdum. Eğer sen bizi bırakır gidersen ,ben yıkılırım , dayanamam.

Hasan: Ben artık gideyimde seni daha fazla üzmeyeyim ana.(Deyip gider)

Ana: Vay başıma gelenler vay. (Ana sayıklarken , baba gelir.)

Baba: Ne oldu yahu, ne var? Bağırışlarınız sokaktan duyuluyu. Hasan kızgın çıktı evden, senin de suratın bir karış.

Ana: Ne olcak be baksana Hasan Avustralyaya gitmek isteyi, ondan atıştık.

Baba: Haaa.... öyle mi? Çağır gelsin bakalım şu hergeleyi,bir konuşayım.

Ana: Bak şimdi ben Hasanlan iki saattır kavga ettim. O her şeyini hazırlamış, onun döneceği yok. Sen gel beni dinlede, geline konuş. Bu işi çözerse o çözer.

Baba: İyi , çağır bakalım Hayriyeyide gelsin.
(Ana koşar adımlarla içeri gider, Hayriye ile birlikte döner)

Hayriye: Ne var buba, beni çağırmışın?

Baba: Hayriye kızım, önce bana bir fincan kahve yaparmısın?

Hayriye: Şimdi yaparım. (Hayriye elinde fincanla 5 dakika içinde geriye gelir)

Hayriye: Buyur buba, afiyet olsun!

Baba: Sağol kızım! Otur bakalım. Hayriye kızım, Hasan anana birşeyler söylemiş, doğrumu bu?

Hayriye: Doğru buba

Baba: Bak kızım, sen Hasanı kandırda bu işten vazgeçin.

Hayriye: Zannetmem buba. Bende istemeyim ama bütün kâğıtlar hazırmış. Bana " ya benimlen gelirsin, ya da bubanın kapısına geri gidersin" dedi. En iyisi sen Hasanın kendisine konuş.

Baba: Hasanı çağırın bana! (O sırada hasan içeri girer.)

Hasan: Hayriyeee...Hayriyeee... Benim seteremi versene oradan.

Hayriye: Hasan! dur biraz buban seni çağırıyı.

Baba: Hasan! Duyduğuma göre seni biraz rahat dürtmüş, Avustralyaya gidecekmişin doğrumu?

Hasan: Evet, gidecem. Bu defa sakın önüme geçme buba. Bütün kâğıtlarım hazır.

Baba: Bak çöcüğüm! Biz sizin gitmenize razı değiliz. Mademki her şeyiniz hazırmış, zamanınızda bellimiş, sana bir çift lafim var. Benim bu yaştan sonra koyun, kuzu kovalayacak halim yok. Hepsini satar, ananlan çıtır-çıtır yeriz. Haaa....bak orası çok uzak demişsin,gidip gelenler yok. Eğer işin iyi gitmezde geri dönersen, ondan sonra nah.. bulursun,! koyunu-keçiyi sen. Bubandan yardım falan da bekleme.
(Hasanla Hayriye başlarını eğip dışarı çıkarlar.)

Ana: Ne oldu be, kızanları kandırabildin mi?

TIYATRO

"GURBETE GIDIS"

Baba: Ne kandırması be! gelin geldi geleli ağızçağızın hiç durmadı ki? Bak sonunda işler nereye vardı.

Ana: Bu evin içinde herşeyin suçlusu benmiyim be!

Baba: Elbette sensin! gelini bir ortak gibi görmeseydin, hoş tutsaydın, işler buraya gelmezdi herhalde?

Ana: Ben, ne yapmışım geline? Ben onu kıskancak olsaydım, gidipte kendim istemezdim onu Hasanıma. Sen kendin, çok mu iyisin sanki? Ağızını bir açtınmı maşallahın var.

Ana: Hadi git dışarıyada bende işime bakayım. Bunlar gidecekler besbelli. Bari bizde boşyere birbirimizi yemeyelim.

Anlatan: Sayılı günler çabuk geçer demişler. İşte bu iki ay da çabucak geçip gitmişti. Şimdi evde büyük bir telâş, yüreklerde ayrılık sancısı, kafalarda ise, pek bilinmeyen bu ülke hakkında karmaşık düşünceler vardı. Evet, hazırlıklar tamamlanmış, sıra kapının önünde beklemekte olan taksiye binmeye gelmişti.

Hasan: Buba ayrılk vakti geldi, ver elini öpeyim. Hakkınızı helâl edin.(Babası, Hasanın öpmek için aldığı elini, hırsla geriye çekti.) Hadi buba çocuk gibi yapma kendini. Ne olur ver şu elini de öpeyim. (babası artık diretemez, oğlunun boynuna sarılır ve ağlar)

Baba: Helâl olsun çöcüğüm. Tez zamanda dönün olmaz mı?

Ana: Halâ kararlımısın be çöcüğüm? Vazgeçersen eğer,beşibirliğimi satıp yerine sana motorlu alacağım. Kal gitme.

Hasan: Yeniden başa dönmeyelim anacığım.Seninle anlaştık ya, 2 sene sonra geriye geldiğim zaman, dizinin dibinden hiç bir yere ayrılmayacağım. Hadi sende hakkını helâl ette rahat gideyim.

Ana: Helâl olsun Hasanım, Hayriyeem, Lütfücüğüüm, Lütfiyeciğiim, kuzucuklarım beniim. Durun son defa birkerecik daha öpeyim, kokayım sizi. Bakarsınız "Gidipte gelmemek, gelipte bulmamak da var" Oraya varınca daha bize mektup yazın. Gelinime, toruncuklarıma iyi bak Hasan. Hepiniz kendinize iyi bakın,oralarda yataklara düşmeyesiniz.Sizin için hep dua edeceğim.

Baba: Sus mari, herkes sana bakıyı. İnsanların yanındamı buldun ağlayacağın zamanı. Önce yüz veriysin, sonra da zırlayıp duruysun. Hasan senden yüz bulmuştur .Sen yüz vermeseydin gitmezdi.Ben bilmem mi onun ne ana kuzusu olduğunu?

Anlatan: Hasanla Hayriye Avustralya ya yarı uçak, yarı gemi ile, yirmi günde ulaşırlar. Melburne limanına indiklerinde, kendilerini birkaç ay evvel gelmiş olan hemşerileri karşılar ve konuk olarak evlerine götürürler. Buraya daha önce gelenler yol, dil bilmedikleri için 2 veya 3 aile bir evde yaşamaktadırlar.Hasanı da gelir gelmez, Şapçılı Şükrü beyin yanına yerleştirirler. Hasan 4 nufus, 4 te Şükrü beyler ettimi 8 nufus? Üç odalı bir evde zar- zor idare olsalarda katlanırlar. Çünkü böylesi herkes için kurtarışlıdır. Bütün masraflar yarıya inmektedir. Ayrıca kalabalıkta hasretlikte adama pek dokunmaz.Herkesin derdi aynı olduğundan, birbirlerinin hallerinden çok iyi anlamaktadılar. Bu ülkede artık akraba gibi olmuşlardır.
Seviçlerde acılar da paylaşılmaktadır.

Hasan: Eee..Hayriye anlat bakalım, işinden memnunmusun? Bos'un nasıl,fena birisi mi?

Hayriye: Bilmem. Bosumuz kadın. Kadıncağız bazan gülerek, bazanda kızarak birşeyler anlatmaya çalışıyı ama, anlayan kim? Kendi anlatıp, yine kendisi dinleyi. İnsanların birbirlerinin dilinden anlamaması çok zor. Bizi işten çıkarmadıklarına göre, demek ki işler iyi gidiyi.
Haa... sahi, sen şimdi işi-mişi bir tarafa bırak ta; Eve bu gün niye geç geldin? Onu anlat bana! Geleli daha dün bir, bu gün iki. Gene lanklamalığa başladın yoksa?.
Memleketten gelirken huyunuda mı getirdin buraya? Hadi memlekette koyunlardı, keçilerdi bir bahane uydururdun; bakalım şimdi ne bahane uydurcan onu merak çok ediyim. Çünkü işe başladığın saat belli, çıktığın saat belli.

Hasan: İftira etme Hayriye! Ben senin üstüne gül koklarmıyım hiç? Hem ben seni hiç aldatmadım ki? Memlekette, yalnız akşamları bir kaç arkadaş toplanır bir kaç yudum atıştırırdık. Bazı akşamlar da tavla veya kâğıt oynardık.Bu yüzden sen de beni, bir numaralı zampara ilân edeceksin nerdeyse. Artık işler değişti Hayriye, güveneceğimiz kendimizden başka kimse yok. Şimdi anladım ben evlendiğimi ve bakmam gereken bir evim olduğunu.
Benim bugün eve niye geç geldiğimi sana anlatayımda, sen karar ver ,gülermisin, yoksa ağlarmısın?

TIYATRO

"GURBETE GIDIS"

Sen çok kısmetlisin, işin yakın. Biz iş için taaa nereye anasının ayağına gidiyiz sen biliymisin? Bizim General Motur da çalışan İsmail var dı ya? O bana fabrikaya baslan git Hasan, hem daha ucuz, hemde daha çabuk gidiliyi dedi. Bana yoluda güzelce tarif etti. Giderken iyidi de,eve gelirken yanlış busa binmişim. Anladığım anda indim ama, evin yolunu iyice kaybettim.Bir ara Coles süpermarketini görünce, hah işte geldim, bundan sonrası kolay derken, birde baktım bizim süpermarket değil. Yahu bu memleketinde en köyü tarafı, bütün sokaklar,bütün dükkânlar,hepsi birbirinin aynısı. Evin yolunu buluncaya kadar nasıl korktum bilemezsin

Hayriye: Bak Hasan, senden bir şey isteyim. Şükrü bey de, karısı da iyi insanlar. Bizi hiç tanımadıkları halde evlerine aldılar, sağolsunlar. Ama artık bu ev bize daraşmalık geliyi. Bilirsin ben biraz titizimdir. Dağınıklıktan hoşlanmam. Nazmiye ise tam tersine, temizliğe pek dikkat etmeyi. Hatta geçen gün biraz atıştık. Kızanın boklu bezlerini çamaşırlığa olduğu gibi bırakmış. Bir gün, iki gün, üç gün, beş gün sabrettim. Kokudan çamaşırlığa girip, çamaşırları yıkayamadım. Baktım ki olacağı yok,en sonunda "Nazmiye o apışları yıkayacaksan yıka, kokudan çamaşırlığa giremeyim bir haftadan beri" dedim. Baktım ne yıkayan var, ne gören. Ben de apışları aldım, naylon torbaya koydum, götürüp çöpe attım.Niye atmışım diye sonra gelip bana çattı. İkimiz biraz tartıştık. Sana hep anlatayım isteyim, ama bir türlü yalnız kalamayız ki? Neyse bu gün karı- koca ikisi de mesaiye kaldılarda bizde dertleşmeye fırsat bulduk.

Hasan: İyide Hayriye şimdi kiraya 15 dolar veriyiz. O zaman 30 vereceğiz. Benim haftalığım 46.39 dolar,geriye kalanlan marketimi yapacağız, gazı elektiriğimi ödecez, yoksa paramı biriktircez? Senin yaşın da küçük olduğundan 28 dolar para alıysın. Hangi para ile ev tutacağız? En iyisi biraz daha sabretmek. Bak herkes nasıl idare ediyi, sen de biraz ediver. Tez para biriktirelim de seni anacığına gezmeye götüreceğim. Hadi sık dişini iki sene içinde ne yaptık yaptık.

Hayriye: Hasan ben sana müzdeyi vermeyi unuttum. Anandan bu gün mektup gelmiş. Biz kızanlalan dayanamayıp açtık okuduk, al sen de oku.

(Hasan anasından gelen "birinci mektubu" alır, okumaya koyulur. Mektup bitince;)

Ben yarın sabah işe gideceğim için yatmaya gidiyim. Sana iyi geceler.

Hasan: Sana da iyi geceler. Ben biraz daha oturup, sonra yatacağım.

Anlatan: Bir gün Hayriye her zamanki gibi ev temizliğini yaparken Hasan elinde iş çantası ve bir mektupla içeriye girer ve baş köşeye oturur.

Hayriye: Ay kaç ordan. Pis elbiselerle gelmiş bir de baş köşeye oturmuş.

Hasan: Aman Hayriye kapa şu süpürgeyle teybi de anmdan gelen mektubu rahatla okuyayım. Zaten yorgunluktan öldüm bütün gün. Bir de sen dırlama.

Hayriye: İyi iyi, seslen oku da ben de duyayım, bakalım kaynanacığım neler yazmış.

(Hasan ikinci mektubu okur)

Hayriye: Ay Hasaaan! İyi ki arkadaşlarımın lafına bakıp da saçlarımı kesmemişim. Ne yalan söyleyim ananı kendi anam gibi severim. Bir saç için üzülmesini istemem. Benim nice acamiliklerime katlandı.

Hasan: Hadi hadi, şimdi kendisi burada yok diye böyle konuşuyorsun. Eğer bir arada yaşasaydık, o zaman görürdüm ben sizi.

Hayriye: Amaaan!.. senlen de iki laf edilmez zaten. Kalk git de baari ben işime bakayım.

Hasan: Tamam tamam (der ve dışarı çıkar. Sahne boşalır.)

(Anlatan Hasan'ın anasından gelen üçüncü mektubu okur.)

SON

NOT: Gelen bütün mektupları bir sonraki sayfada bulabilirsiniz.

Yazarı: Feriha REŞİTOĞLU Temmuz 1998 Melbourne - Avustralya

Baba: Ahmet Hüseyin Ana: Fatma Hüseyin
Hasan: Seymur Fırıncıoğlu Hayriye: Yasemin Memiş
Lütfiye: Aralya Sali Lütfi: Yusuf Sali

TİYATRO: "BURBETE GİDİŞ"

Hasan'ın anasından Birinci Mektup

Gözbebeğim Kuzularım,
Nasılsınız? Hasanım, Hayriyem, ve ciğer pareciklerim tatlı toruncuklarım.
Siz buradan gittiğiniz andan beri, dünyamız karardı sanki. Her taraf ıssız. Ne kapımızı açan, ne de halimizi bilen var. Bize hayat veren hava, ekmek ve su değilmiş yalnız.; sizinle yaşarmışık da haberimiz yokmuş meğer.
Evladım, bizi soruyorsunuz mektupta. Nasıl olalım? İyi değilsek de yaşamaya çalışıp duruyoruz. Siz gittiğinizden beri bubanlan günlerinizi sayıyız. Koskoca iki sene de symakla biter mi hiç? Size şimdiden nasıl göreceğimiz geldi anlatamam.
Neyse kızancıklarım, ben hep fena şeyleri yazıp da sizi de dertli yapmıyayım. Mektubunda ikişer üçer hane birarada kaldığınızı yazmışsın Hasanım. Bence çok iyi ediysiniz. Oraya sefa sürmeye gitmediniz. Paracıklarınızı sımsıkı tutun da; daha tez dönersiniz. Hem bizim gençliğimizde bir düşünün; üç elti, iki görümce, coluktu çocuktu derken 15 kişi, hepimiz bir arada çalışır, pişirir, yerdik. Mutluyduk da. Bak çöcüğüm, hazır Hayriye de sen de iş bulmuşsunuz, çalışın. İsraf para harcayıpta israf mal edinmeyin. Sonra onları buraya taşıması da var.
Hasanım, siz gideli ikibuçuk ay oldu. Geriye tam bir sene dokuzbuçuk ay kaldı. Size bu mektubu Memet aganın küçük çöcüğü Ali'ye yazdırdım. Gelirken ona da küçük birseycikler getirin de sevinsin kızancık. Unutmayın sakın olmaz mı?
Şimdilik hepiniz hoşça kalın; Hasanım, Hayriyem. Kuzucuklarımı bizden için de öpüp koklayın. Benbden bubandan çoook çok selamlar.
Acele karşılık bekleriz.

Anan Şadiye

İkinci Mektup

Canımdan Çok Sevdiğim Kızancıklarım,
Mektubunuzu aldık.Sizin yerinize o kâğıt parçalarını öpüp kokladık. Sizin eliniz değimiştir, kokunuz sinmiştir diye.
Hasanım, neden sık mektup yamadığımızı soruysun. Ah çöcüğüm, elimizin kalem tutmadığını bilmezmişsin gibi soruysun da!.. Sen nerden bilcen, anacığının sana iki satır mektup yazdırabilmek için komşucuklarının kızancıklarını bezdirdiğini. Beni görünce kaçacak yer arayı masuncuklar. Hemen bir bahane uydurup yanımdan uzaklaşı veriyler. Bu seferki mektubumu da Amet muallime yazdırdım. Sağ olsun beni kırmadı. Ama senin elin kalem tutuyu oğlum, sen bizden cevap alamasan bile gene de yaz olmaz mı?

Nasılsın Hasanım? Mektubunuzdan beri iyisinizdir inşallah. Hayriye ve çocuklar ne yapıyı? Hepinizi çok özledik, yeter gelin artık. Ah Hasanım en çok da neye üzülüyorum bilir misin? Kısmetse önümüz bayram. Tam üç ay var. Bu bayram bizlere çok acı ve zor gelecek. Eller neşe içinde bayram yaparken, biz kapılara bakacağız Hasanım. Ancak hayatta olduğunuzu düşündükce biraz teselli buluyoruz.
Nasıl çocuğum, biraz para yapabildiniz mi bari? Bak dönmenize birbuçuk sene kaldı. Hani bunca hasretliği boşu boşuna çekmeyelim.
Hasan, sana bir şeyi sorcam, ama deva doğru cevap ver olur mu? Hayriye beliklerini kesti mi, yoksa duruyu mu? Kesmediyse sakın kesmesin Hasan. Ben onu ilk defa Hacı İbramlar'ın düğününde gördüğümde beliklerine hayran kalmıştım da sana gidip istemiştim. Biliy misin bunu niye soruyum? Topal Hacıların oğlu ile gelini Selime Almanya'ya gitmişlerdiye!.. Hah işte, geçenlerde izine geldiler. Sen o güzelim bilek gibi kalın beliklerini kesmiş de, "kıti" gibi yapmış kendini. Acemilik işte.
Hasanım, yazacak çok şeyler var ama, kâğıtla kalem istediklerimi anlatmak için yeterli olmyı ne yazık. Bu mektubumu da bitirirken sana, gelinime, Lütfi ile Lütfiyeciğime selâm eder, gözlerinizden öperiz.
Ayrıca Ayşe kadenin, Şükriye halanın, Nuri eniştenin de çok selâmları var.

Anan Şadiye

Üçüncü Mektup

Ah Hasanım Hasanım!..
İki seneliğine deyip de hiç dönmeyen kızanım. Gel artık çok cancağızım sıkıldı. Bubanı da kaybettik evimizin direği yıkıldı. Yeter gel artık! Bu yaşlı yüreğim hasretinizi çekmesin. Son defa göreyim sizi, gözlerim açık gitmesin. Bak! İki dediğin seneler 25 oldu. Bu mektup artık son olsun. Mektupların değil sen kendin gel Hasanım. Eğer görüşemezsek hakkınızı helal edin yavrularım.

Anan Şadiye

NOT: Hasan bu mektubu alır almaz çocuklarıyle beraber Batı Trakya'ya gider. Oralarda kısa bir zaman kaldıktan sonra, anasını da alıp Avustralya'ya döner ve bu hasretliği bitirirler.
Hasan'ın yerinde siz olsaydınız, ayni şeyi yapardınız değil mi?..

RAMAZAN AYINIZ VE GELECEK OLAN BAYRAMINIZ HEPINIZE KUTLU OLSUN

Yukarida: BATI TRAKYA'DA BÜYÜK SİRKELİ KÖYÜ CAMİSİNİN İÇ GÖRÜNÜŞÜ

BATI TRAKYA'DA TARİHİ BİR KÖPRÜ (NARLI KÖY KÖPRÜSÜ)